LAIKAS

Nr. 161 IX M.

"EL TIEMPO" — SEMANARIO LITUANO — 14 DE MARZO — KOVO MĖN. 14 D. 1956 M.

Nei giedros, nei audros...

NUO PALESTINOS IKI FORMOZOS

Jau keletoje numerių esame minėję, jog šiuo metu Artimieji ir Tolimieji rytai yra dėmesio centre. Nemažėja įtampa Formozoje, kurią jėga vis skelbiasi „išvaduosią" radonieji Kinijos valdovai.

Neseniai Jordanijos karalius Huseinas atleido anglų generolą nuo vado pareigų, tuo būdu susilpnindamas Anglijos įtaką Arabų kraštuose. Nežiūrint tačiau į tai, Anglijos vyriausybė ir o taip pat pat ir Jordanijos karalius yra pareiškę, kad tai nei kiek nekeičia šių dviejų kraštų santykių. Anglija iš savo pusės pasiskubino pareikšti, kad John Glubb atstatymas iš arabų legijono vado pareigų nesudarys priežasties nutraukti pašalpai, kurią Anglija moka Jordanijai ir kuri sudaro daugiau pusės viso šios Huseino karalystės metinio biudžeto Saudi - Arabija, Sirija ir Egiptas, norėdami pasigerinti Jordanijai, pasiūlė piniginę paramą, kuri Huseino buvo mandagiai atmesta.

Iš kitos pusės, Anglija Jordanijoje pagal šių dviejų valstybių tarpusavį susitarimą laiko keletą aviacijos bazių, prieš kurias Huseinas taip pat nemano imtis žygių nei jas panaikinti. Gen. John Glubb atleidimas nepalietė kitų žemesnių karininkų — kurių esama apie šešetą desėtkų, — dirbančių tame pačiame arabų legijone. Tuo būdu, tenka manyti, kad Anglijos ir Jordanijos ryšiams tai neturės didesnės įtakos, žinoma, nepamirštant, kad Anglijos svoris nuo to kiek krito.

Nei kiek nepagerėjo padėtis nei Palestinoje. Nuolatiniai ir kraujuoti žydų bei arabų susidūrimai ir toliau kartojasi. Paskutinės žinios skelbia, jog egiptiečiai telkia kariuomenę Gazos ir Tel El Arišo srityje, tuo tarpu kai Kairo mieste laukiama paskelbiant Egipto, Sirijos ir Saudi —Arabijos valstybės galvų konferencijos nutarimų.

Šiame artimųjų ir tolimųjų Rytų katile šiuo metu randasi JAValstybių ir Anglijos užsienio reikalų ministeriai, kurie be abejonės, po SEATO konferencijos, įvykusios Pakistane, bandys rasti išeitį ir užkirsti kelią komunistinei Maskvos „taikos" propagandai. Juo labiau, kad Kremliuje buvo pareikšta, jog Sovietų Sąjunga pietinėms savo sienoms apsaugoti mananti gerokai sustiprinti savo kariuomenės skaičių. Nenorėdami nusileisti rusams, vakariečiai gana konkrečiai rodo savo nusistatymą vykdydami SEATO priklausančių valstybių karo laivyno ir aviacijos manevrus Tialandijos vandenyse. Šiuose manevruose dalyvauja apie 15.000 JAV, Anglijos, Australijos, N. Zelandijos, Filipinų ir Tailandijos karių. Visa tai nenoromis kelia, klausimą, jog tai ne taikai skirti pasiruošimai.

RŪPESČIAI NEMAŽĖJA

Pokario Prancūziją galima būtų apibūdinti kaip nuolatinio nerimo ir rūpesčių valstybe. Jos politinis susiskaldymas, kurio pasėkoje nuolatos kaitaliojosi vyriausybės gausi komunistų partija ir nepaprastai sunkios problemos Prancūzijos užjūrio srityse nuolat vis buvo Kremliaus „viešpačių" naudojama kaip ginklas „šaltajame kare" ir net sukeliant maždaug septynerius metus su viršum trukusį karą Indokinijoje dėl „komunistinės laisvės", kuris baigėsi gana tragingai. Šio Sovietų sąjungos kurstomo ir palaikomo karo metu, Prancūzija, nežiūrint vietinio pobūdžio neramumų, didelių rūpesčių savo Afrikos kolonijose neturėjo. Tačiau po Faruko pašalinimo iš Egipto sosto, pulkininko Gamal Abdel Naser ryškiai nacionalistinė politika pradėjo vis labiau ir labiau turėti įtakos ir Šiaurės Afrikos arabų kraštuose — Maroke, Tunise ir Alžyre. Prasidėję pirmiausia prancūzų Maroke, vėliau perėjo į Tunisą ir Alžyrą. Visuose šiuose kraštuose kova dėl arabų pilnos laisvės vedama naudojantis egiptiečių parūpinamais ginklais ir jų patarėjams bei instruktoriams prižiūrint. Ši kova už laisvę yra kieta ir kraujuota. Šio mėnesio pradžioje Prancūzijoje Marokas buvo paskelbtas nepriklausoma valstybe, žinoma, nustatant tam tikrus tarpusavio priklausomybės ryšius tarp Prancūzijos ir Maroko. Be abejonės Marokas ateityjė priklausys nuo Prancūzijos finansinės ir technikinės paramos, dėl kurios formos jau dabar tariamasi. Prancūzija, suteikdama Marokui nepriklausomybę, aiškiai parodė pasauliui, kad iš Maskvos skleidžiamos „raudonojo nacionalizmo" idėjos ir propaganda neturi pagrindo. Vadinamosios kolonijalinės valstybės pamažu suteikia nepriklausomybes jų globojamiems kraštams. Reikia manyti, kad greitu laiku, galima laukti ir Tuniso su Alžyru nepriklausomybės paskelbimo. Tuo būdu, nenoromis iškyla klausimas ir kartu reikalavimas, dėl Rusijos pavergtų tautų laisvės. JAValstybių vis iškeliamas reikalavimas dėl už „geležinės uždangos" esančių tautų laisvės, nevisada buvo reikiamai suprantamas ir remiamas Prancūzijos. Tačiau dabar, kai Prancūzija pati suteikia nepriklausomybę jos priežiūroje buvusiems kraštams, turime pagrindo tikėti, kad ir mūsų kova dėl Lietuvos laisvės ir Prancūzijoje bus ryškiau remiama.

— a b c —

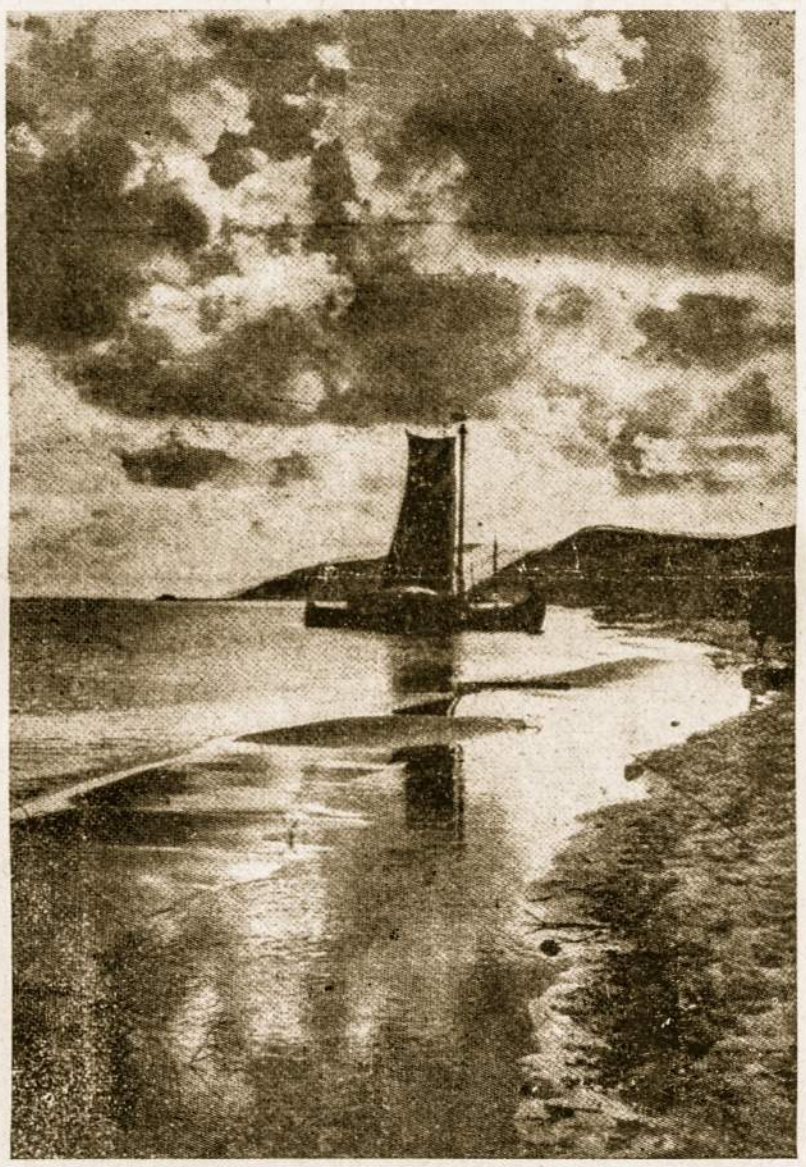

KOPOS KURŠIŲ MARIOSE — Vyt. Augustino nuotrauka

Valst. Sekretoriaus Dulles linkėjimai lietuvių tautai

Jungtinių Amerikos Valstybių sekretoriaus J. F. DULLES ryšium su šiemetiniu Vasario 16 minėjimu paskelbtas toks viešas pareiškimas:

Šiais metais lietuvių, latvių ir estų tautos švenčia 38-sias nepriklausomybės nuo Rusijos paskelbimo metines. Ta proga dera dar kartą atkreipti dėmesį į tų tautų ryžtingumą ir pasiaukojimą, kuriuos jos parodė, būdamos laisvųjų tautų bendruomenėje.

Nors toji laisvė iš Pabaltijo tautų yra išplėšta, tačiau mes žinome, kad jos tebeturi nepalaužiamą valią būti laisvos. Mes ir toliau tikime principu, kad suvereninės teisės ir nepriklausomybė turi būti atstatytos tiems, iš kurių jos yra jėga išplėštos. Mes esame tikri, kad tas principas vieną dieną bus įgyvendintas.

BRANGUS LIETUVI!

Prašome paskaityti ir išgirsti šį Vokietijoje pasilikusiųjų brolių šauksmą, siunčiamą po platųjį pasaulį išblaškytiems, bet dvasia ir vieningumu stipriems lietuviams.

Perdavus tremtinius vokiečių globon, buvo uždaryta didžioji dalis mūsų tautinių mokyklų. Tik po atkaklios kovos pavyko kai kur dar gauti vieną kitą menkai apmokamą mokytojo etatą ir tai tik su sąlyga, kad būtų pakankamas mokinių skaičius. Toji sąlyga tačiau nelengvai išpildoma, kadangi mūsų žmonės gyvena mažomis grupėmis išblaškyti tarp kitų tautybių tremtinių arba privačiai tarp vokiečių. O lietuviukų Vokietijoje šiuo metu turime dar arti 3000! Tik nepilni 400 lanko lietuviškas mokyklas, o kiti priversti ieškoti šviesos vokiečių mokyklose, kuriose, kaip seniau, taip ir dabar dar, mokoma, kad kryžiuočiai buvę Lietuvos kultūrintojai ir geradariai... Tose mokyklose mūsų vaikų nutautimas vyksta pasibaisėtinu tempu. Jau po pusės metų 7 — 9 metų vaikas pradeda skaičiuoti tik vokiškai. Tūkstančiai Maž. Lietuvos lietuvių vaikų jau gerokai pamiršę savo gimtąją kalbą. Jau ir lietuviai tėvai priversti su savo vaikais kalbėti vokiškai.

Kyla tad klausimas: argi tik tam gelbėjo lietuvės motinos savo kūdikius, bėgdamos per fronto linijas, besislapstydamos nuo bombų, kad dabar atiduotų juos svetimiesiems?

Argi tam vargo lietuviai mokytojai skurdžiose tremties mokyklose, kad dabar kita sėkla būtų sėjama?

Argi tam dabar lemiamą kovą veda Lietuvos partizanai, kad laisvės valandai atėjus, susilauktų sugrįžtančių lietuviškai kalbėti nebemokančių lietuvių - tremtinių?...

Ne, mes negalime, mes neturime teisės lengva sąžine numoti ranka į šį reikalą! Už jaunosios kartos išlikimą atsakome prieš tautą visi, nežiūrint kur mus likimas būtų nubloškęs.

Vokietijos lietuvių bendruomenės vadovybė deda ir dės visas pastangas, kad lietuvių vaikus mokytų lietuviai mokytojai lietuviškose mokyklose.

Be keletos privačių varpo mokyklų esame pasiryžę išlaikyti vienintelę visame pasaulyje tikrai lietuvišką

VASARIO 16 GIMNAZIJĄ.

Turime ir galime didžiuotis, kad iš visų Vokietijoje esančių tremtinių tik vieni lietuviai pajėgė ligi šiol gimnaziją išlaikyti. Kitų tautų panašios mokslo įstaigos turėjo užsidaryti. Bet tai įvyko tik todėl, kad mes aklai pasitikėjome viso pasaulio lietuvių vienybe ir reikalo supratimu. Mes tvirtai tikime, kad nebūsime palikti vieni be paramos. O toji parama reikalinga išlaikyti gimnazijos mokinių bendrabučiui, kur turi būti maitinami ir išlaikomi 150 — 200 mokinių, reikia nors ir po nedaug sušelpti gimnazijoje ir mokyklose dirbančius mokytojus, reikia nemaža išleisti mokinių vadovėliams, rašomajai medžiagai ir kitiems dalykams.

Šiuo metu gimnazijoje turime virš 100 mokinių, kurių arti pusės yra Mažosios Lietuvos lietuvių jaunuomenė. Džiugu yra matyti, kaip veikiai nyksta skirtumai tarp jaunimo, kaip veikiai prisimenama gimtoji kalba, kurią tūli, eilę metų belankydami vokiškąsias mokyklas buvo bepamirštą. Ir taip auga Tėvynei Lietuvai naujas, gražus atžalynas, kurs atėjus laikui, stos į vietą audrų išverstųjų ąžuolų...

Mes kviečiame, brangus Lietuvi, ateik mums į talką ir leisk įrašyti savo vardą į Vasario 16 gimnazijos ir vargo mokyklų rėmėjų knygas — tą tikrąjį dokumentą ir įrodymą mūsų bendro darbo, pastangų ir kovos už Lietuvą ir lietuvį. Net ir mažiausia Tavo auka stiprins mus ekonominiai ir moraliai.

Pagelbėk, sese — brolau Lietuvi, išlaikyti nutautusią mūsų jaunuomenę, kad mūsų Tėvynėje belaukianti močiutė, kad iš Sibiro ar Kazachstano tyrų sugrįžęs brolis kankinys, kad už laisvę ir ateinančių kartų ateitį bekovojąs partizanas nepasmerktų mūsų, iš svetur sugrįžusių, kad jaunuomenę praradom, kad pinigo smulkaus pasigailėjom tuo metu, kai jie ten kraują ir gyvybę aukojo. ... .

Perduok šį mūsų šauksmą kitiems, dvasia dar nemirusiems tautiečiams. Vieningai remkite mus, kurie, nepaisydami artėjančios pasaulio audros, tarytum, besitraukiančios armijos ariergardas, su narsioms ir atkaklioms širdims liekame čia, pasiryžę dirbti ir kovoti, kol Nemuno ir Neries pakrantėse suskambės laisvės varpas... .. ...

P. L. B. Vokietijos Krašto Valdyba

* * *

Tautieti, jau yra vykdoma lietuvių skautų draugovės Argentinoje rinkliava Vasario 16 gimnazijai remti. Paaukok nesigailėdamas. Tavo auka bus įamžinta, bus žinoma kartų kartoms. Tie aukų lapai bus surišti į vieną bendrą knygą ir perduoti lietuvių muzėjui.

Įpusėjus rinkliavai bus sušaukta iš kolonijos visuomenės tarpo kontrolės komisja, kuriai viskas bus pavesta patikrinti.

Nebūkštauk dėl savo paaukoto pinigo, nei vienas tavo paaukotas centavas nenueis kitu keliu — vien tik tikslui, kuriam yra renkamas — Vasario 16 gimnazijai remti.

Baigus rinkliavą kiekvienas aukų lapas su aukotojų pavardėmis bus skelbiamas viešai spaudoje.

Lietuvi, padėk savo broliams Vokietijoje!

Lietuvių Skautų Draugovė Argentinoje.

Einant prie vieningo darbo

Lietuvai Išlaisvinti Centro pirm. Z. Juknevičiui vadovaujant š. m. kovo 9 d. Avellanedoje įvyko svarbus lietuviškų organizacijų pasitarimas. Reikėjo suvesti pereitų metų Vasario 16-tosios minėjimo sąskaitas, pateikti š. m. Vasario 16-tosios minėjimo apyskaitą, laisvai pasisakyti dėl šių metų minėjimo ir pasitarti, kokiu būdu galima būtų pagerinti visų organizacijų tarpusavio bendradarbiavimą.

Pereitų metų minėjimo padarytą skolą — 1500 pezų nutarta padalinti organizacijoms. Kiekvienai organizacijai tektų sumokėti po 143,80 pezų, o spaudos organams po 100 pezų.

Priduodant šių metų Vasario 16-tosios apyskaitą buvo pažymėta, kad šiais metais gauta virš 3000 pezų gryno pelno. Pelnas kuo skubiausiai bus pasiųstas Vasario 16-tosios gimnazijai Vokietijoje. Pelnas susidarė, kadangi Lietuvių Salė buvo duota veltui, kai tuo tarpu pereitais metais reikėjo daug sumokėti už salės nuomą.

Tačiau pats svarbiausias punktas, kurį palietė atstovų susirinkimas, tai bendradarbiavimo klausimas. Po ilgų diskusijų prieita išvados, kad reikia sudaryti organizacijų federaciją — tarybą, organą, neliečiantį pavienių organizacijų veikimą, bet kuris visas tas organizacijas vienytų. Vieni gynė Lietuvai Išlaisvinti Centro, kaip apvienijančio organo darbą, kiti matė reikalą sudaryti naują tarybą. Galutinis sprendimas bus padarytas balandžio 20 d., kai suvažiuos visų organizacijų atstovai. Pageidautina po du iš kiekvienos organizacijos. Nutarta pakviesti taip pat ir spaudos atstovus, kad jie iškeltas mintis ir nutarimus paskelbtų spaudoje.

LIETUVIAI SIBIRO TREMTY

MIRĘ V. ENDZIULAITIS, KUN. J. VILOKAITIS IR V. CARNECKIS KAZACH STANE

Vokiečiai rūpinasi, kad būtų išleisti į Vakarus ir civiliai vokiečiai, įvairiais pretekstais sulaikyti Sovietų Sąjungoje ir daugiausia išsiųsti į darbo vergų stovyklas. Civiliai vokiečiai, grįžę į Vokietiją, parveža dar vertingesnių žinių apie Sibire laikomus mūsų tautiečius, su kuriais jiems teko susitikti, daugiau net už paleistuosius vokiečių karo belaisvius. **Į Vakarus yra atvykę ir keli Klaipėdos krašto bei Rytprūsių vokiečiai, pastaruoju metu ilgesnį laiką buvę okup Lietuvoje.** Iš anapus geležinės uždangos į Vakarus išrūko ir vieno garsaus čikagos lietuvių gydytojo sesuo.

Grįžusieji teigia, kad veik visur, kur tik teko jiems būti, po ukrainiečių iš pabaltiečių darbo vergų stovyklose daugiausia esą lietuvių. Lietuvių apsčiai randama Perebory, Jaroslavskio apylinkėse, į pietus nuo Ščerbakovo miesto, Uchtoje, Abez, Intoj, Solikamske, Javas stovykloje, Molotnicoje. Ypač daug Krasnojarske ir Altajaus krašte, mažiau — Liesozavodo, Norilsko, Jakucko ir Bakančansko, Nasilsko, Snaišskio, Tasefsko, Ačinsko, Idereisko, Vologdansko, Ust-Abakansko, Kazačinsko, Razdolnoje ir kitose vietovėse bei apylinkėse. Ten randama dar 1941 metų, ne tik vėlesnių trėmimų tremtinių. Nasilsko rajone tenka daugiausia dirbti miškų darbus. Mamatove yra ar tik ne didžiausia miško pramonė visame Sibire. Čia atitremti dirbti labai daug jaunų lietuvių yra.

Į Krasnojarsko kraštą ištremta daug klaipėdiečių. Kai juos 1949 m. trėmė į Krasnojarsko sritį, tai visoje Lietuvoje prie traukinių prikabindavo vis naujų vagonų su tremtiniais. Iš 1941 m. išlikę tremtiniai jau turį laisvę judėti po visą Krasnojarsko kraštą, o vėliau ištremtieji — dar tik po savo rajonus. 1943 m. trėmimų visi vyrai bene bus nubausti ne mažiau kaip 10 metų priverčiamųjų darbų. Atlikusieji bausmę gavo teisę grįžti Lietuvon, bet kai kurie iš jų, grįžusiųjų vokiečių teigimu, sugrįžo atgal į Sibirą, nes miestuose negali gauti nei darbo, nei buto, o kolchozuose — per didelis vargas. Iš savo rajono išvykti į kitą ilgesniam laikui reikalingas komendantūros leidimas. Gi išvykti visai teduoda leidimą tik Maskva. 1941 m. tremtiniai Krasnojarske kurį laiką turėjo registruotis MVD kasdien, paskum kas dvi savaites ir kas mėnesį. Neretai MVD prikeldavo net naktimis, varydama registruotis.

Matygine gyveną lietuviai gali gauti maisto, išskyrus sviestą, prisipirkti prieinamesnėmis kainomis. Kai kas iš ten siunčia maistą net Lietuvon — padėti vargstantiems namiškiams, su kuriais dalinasi ką turėdami. Bet kitose Krasnojarsko krašto vietovėse padėtis labai bloga. Liesozavoda sutelkta bene daugiausia lietuvių iš D. Lietuvos. **Solikamske, be kitų, buvo ištremti iš Pabaltijo kraštų buvusieji ministeriai bei kiti augštieji pareigūnai, kurie ten daugiausia išmarinti badu.** Turėjo žūti tūkstančiai žmonių, ypač 1941 - 42 metų žiemą. Miręs yra ir buvusis latvių finansų ministeris.

Iš Intoje ir Abeze laikomų lietuvių esama labai daug ištremtų 1948, 1949, 1950 metais. **Ypač daug jaunimo, kuris buvo apkaltintas veikęs pogrindyje.** Vokiečių teigimu, atgabendavo ištisas klases suimtųjų. Visi jie esą nubausti nuo 10 iki 25 metų priverčiamųjų darbų.

aTrp priverčiamųjų darbų stovyklose laikomų lietuvių yra labai išplitusi džiova. Retas kas jos neturi.. Pirmoje eilėje suserga dirbantieji anglių kasyklose. O ypač jaunimą į šias stovyklas daugiausia skirdavo. Itin bloga sergantiems džiova Abeze, nes ten prastas maistas. Vaistams gauti sudaromos tam tikros komisijos, kurios nustato, ar skiriamieji vaistai yra tikrai reikalingi. Bet tokie sprendimai neretai tiek nusitraukia, jog per tą laiką susirgęs ir miršta. Šiaip vaistų lietuviai stengiasi pasirūpinti ir iš Lietuvos arba perka iš iktų. Tam tikslui neretai vieni kitiems sudeda pinigų. Iš kitų perkant pvz. už penicilino vienetą teńka mokėti apie 30 rublių.

Būdinga, kad pabaltiečiai niekad ir niekur nelaiko savęs Sovietų piliečiais — bet rusus laiko okupantais. Suimtieji yra gerai informuoti apie Vakarus. Amerikos Balsas girdimas net ir toli Sibire. Tačiau dėl lietuviškų programų jų klausantieji turi susidarę savo nuomonę ir turi joms reikšmingų pageidavimų. **Yra ir vietos antibolševikinių siųstuvų.** Programos iš jų duodamos rusų kalba. Tokie siųstuvai yra slapti, apie transliacijas daugiausia tepasako tik laiką, gi bangas reikia dažniausiai patiems surirasti. Daugiausia kalba rytais. Kiti baigia programą šūkiu „Mirtis šunims".

Ne tik tarp lietuvių, bet ir kitų tautybių kaliniuose savo kai kuriais rašytojas B. Brazdžionis ir kai kurie kiti mūsų poetai. Nors ir draudžiama už jo eilėraščių turėjimą bei platinimą, tačiau jis vis tiek plinta. Lietuvių jaunimas yra išmokęs daugelį jo eilėraščių atmintinai ir juos verčia nelietuviams, kurie taip pat jais žavisi. Grįžęs į Vakarus vienas daktaras yra įprašytas Sovietų darbo vergų stovyklose sutiko lietuvių jaunimo vardu už tai Brazdžioniui padėkoti.

Mirusieji Krasnojarsko krašto laidojami viešai, giedamos giesmės ir ant kapo sakomos kalbos, statomi kryžiai, dedamos gėlės su vainikais. Ypač ukrainiečiai tokiomis progomis daro tiesiog tautines demonstracijas. **Iš 1941 metų ištremtųjų mūsų tautiečių labai daug išmirę.** Neįprastas klimatas, sunkūs darbai, trūkumas maisto, žmoniškesnių patalpų ir kitos žiaurios gyvenimo sąlygos atnešė masėms be laiko mirtį. Iki 1949 m. Vorkutoje ir Intoje laidodavo be karsto ir drabužių. Mirusius žiemą sudėdavo kur nors krūvon, o vasarą, kada kiek atleidžia, — sukiša į žemę. Jokių kryžių niekas nestatydavo, o tik lenteles su numeriais — pagal registracijos lapus.

Miręs jau ir buvusis diplomatas V. Čarneckis, o 1943 m. mirė ir buv. vidaus reikalų ministeris A. Endziulaitis. **Grįžusiųjų šiltai atsiliepiama apie prof. Karsaviną,** kuris mirė 1952 m. liepos 19 d. Abez stovykloje Nr. 4. Apie jį žinoma, kad yra parašęs daug filosofinio - religinio turinio veikalų. Paminėtini žymesnieji šie darbai — interpretacijos „Pater noster" ir "Credo". Kai kurių darbų santraukas turi atsivežęs į Vakarus vienas sugrįžusis. Mirusiojo sesuo yra buvusi bene caro laikais balerina, ištekėjusi už vieno D. Britanijos diplomato. Dabar rūpinamasi ją surasti ir pranešti apie šio pasižymėjusio mokslininko mirtį. Norima jai atiduoti viską, kas dabar turima iš profesoriaus darbų.

Kai kurie grįžusieji teigia, kad **tebesąs gyvas vysk. Ramanauskas ir et vysk. Matulionis** buvęs Abez invalidų stovykloje dar 1955 metais pavasarį — stovykloje Nr. 4. Vysk. Ramanauskas vaikščiodavęs vis apsivilkęs sutana. Bet vėliau buvo išleistas įsakymas, kad visi privalo vaikščioti tik civiliškai apsirengę. Vienas iš grįžusiųjų teigia, kad **1955 pradžioje Kazachstane buvęs ir prof. Augustinas Voldemaras,** buv. min. pirmininkas.

Štai papildomas sąrašas mūsų tautiečių, kuriuos atsiminė iš darbo vergų stovyklų grįžusieji į Vakarus bendro likimo draugai:

Abeze: Adomas Arlauskas, gimęs bene 1929 m. Tėvai ištremti į Sibirą. Pamišęs. Vytautas Grybas, gimęs 1928 m., dirba kaip felčeris, serga tbc, tėvai irgi Sibire. Iremiejus Janutis — iš Palangos, tėvai Sibire. Medicininės komisijos buvo pripažintas invalidu dėl tbc, bet juridinė komisija tokį pripažinimą atmetė, ens apkaltintas buvęs partizanu. Martynas Kunkis — iš Nemeržatės prie Palangos. Gyd. Meli kovas iš Kauno, moka lietuviškai, suparaližuotas, suėmė 1945 m. Kaune. Mat, prieš karą jis priklausė Lietuvos Raud. Kryžiui. Daug rašė visokių protestų Maskvon, ypač dėl vaistų stokos stovyklose. Vladas Nacevičius — nubaustas 25 metams. Serga tbc, bet stinga vaistų. Kun. Pivariūnas serga tbc. L. Povilionis — laikomas stovykloje Nr. 1 Ramanauskas, buv. ūkininkas. Gyd. Šimkūnas, jau atleistas, bet tebedirba kaip vyr. gyd. pavaduotojas centrinėje ligoninėje. Martynas Titikas — apie 25 metų amžiaus. Abeze iki 1954 metų laikomas ir fizikas prof. Žvironas. Bet vėliau buvo išgabentas Maskvon. Ar mirė Lietuvoje, ar dar Sov. Sąjungoje — grįžusieji tiksliai nežino.

Černagorskio mieste: Emilija Jocienė. **Dniepropetrovske** — Jomantas iš Kauno. **Chakaske** (Obščij sovchoz, Ustbakansko rajonas): Budreikienė su sūnum, Dirkintis, Jašelskių šeima, Kašgailis (elgetauja, nes nepajėgia dirbti, o iš valdžios negauna jokios pašalpos). Lapžindžių šeima, Makalauskų dvi šeimos, Metkų šeima, Norvaišų šeima, Petrauskų, Rimkų, Šimučių ir Valaičių šeimos. Simutis elgetauja, nes neįstengia dirbti, valdžia nešelpia.

Intoje: Jonas Balčiūnas, Pranas Dabrovolskis, apie 34 metų amžiaus. Dailidė — apie 25 metų amžiaus. Kazys Daukšas — apie 24 metų. Jonas Jonaitis, jaunas vyrukas iš Kauno, rašo gražius eilėraščius. Jučius — kokių 21 metų amžiaus. Kazlauskaitė mirė džiova. Stasys Masionis. Stovykloj Nr. 2 laikomas klaipėdiškis gydytojas Kazys Matutis. Gyd. Kazys Nasvytis iš Šiaulių. Gyd. Molis pasidarė akių specialistas — išmoko pats bestudijuodamas literatūrą, jau paleistas, bet tebedirba centrinėje ligoninėje. 3 seserys Uogaitytės iš Kauno. Viena iš jų gyvena Razdolnoje. Genutė ištekėjo pž gruzino. Stanislovas Pečius — gimęs 1914 vasario 18 d. Jonas Rutkauskas, kokių 40 metų amžiaus, serga širdies liga. Žvinakavičius Antanas — apie 24 metų amžiaus.

Javos stovykloje laikomas kun. B. Gilevičius. Dirba elektros brigadoje.

Karagandoje invalidų name Nr. 1 laikomas ats. gen. Kraugevičius, nubaustas 10-čiai metų. Grėžusieji iš Magadano mini kaunietę Marytę Kavaliauskaitę.

Matygine: Jurgis Audinis — apie 25 metų. Paleistas grįžo Lietuvon. Vyt. Baraniškis gyvena su žmona ir vaikais, gimusiais štrėmime. Petras ir Vytas Bikeliai. Yra kartu ir motina. Petras buvo nubaustas 10 metų, o motina su Vytu vėliau buvo ištremti iš Lietuvos. Ciplijauskas, laikytas virtuozu violenčelistu, jau paleistas. Ciplijauskas, Vytas, menininkas, dabar studijuoja Irkucke. Sesuo Marytė 1954 m. išvyko į Novojerodą, vyras yra Norilske, dirba kaip gydytojas. Jonas Ceplys mirė vėžiu. Danelevičiūtė, Anelė, paleista į Lietuvą. Dausas, Kazimieras, dirbęs Kauno un-te. Grėbliauskas - Grėbliūnas, buv. švietimo ministerijoje juriskonsultas. Turėjo du brolius, du bene bus mirę. Dirba kaip normininkas. Jurgelevičius, Juozas, dirba elektromonterio darbą. Gyvenas su žmona, uošve ir pusantrų metų dukrele Birute. Abu atliko po penkeris metus priverčiamojo darbo bausmę Vorkutoje. Kačergytė, Zoja ir sesuo Jadvyga. Labai vargsta. Buv. gimnazijos direktorius Kriukis jau miręs. Ats. kap. Lapurka, 60 m. amžiaus pedagogas Laurinaitis gyvena su žmona, vaikai bus bene jau išmirę trėmimų metu. Buv. švietimo ministerijos inspektorius P. Papečkys dirba kaip siuvėjas. Juozas Pelikša gyvena su tėvais, bausmę jau atlikęs. Jonas Regelskis gyvena su žmona ir dviem sūnumis. Dirbo prie statybos, o vėliau buvo motoristas. Perkelti į Krasnojarsko miestą. Algirdas Sliesoraitis, tarnavęs Finansų Ministerijoje. Su juo yra ir 3 sūnūs. Gyvena kartu su žmona. Su šeima sujo tik 1952 m. Trėmimų metu 1941 m. buvo atskirtas ir nubaustas 10 metų. Šeima buvo išgabenta į Irkucką. Buv. medicinos studentas Juozas Šalaševičius dirba felčerio darbą. Atsargos kapit. Šinauskas mirė 1955 m. birželio mėn. Žmona serga ir guli Krasnojarsko ligoninėje. Matygine gyvena du sūnūs — Eduardas ir Lėliukas. Tvariniai, trėmimų metu vaikai buvo atskirti, bet dabar gyvena drauge. Duktė Dangutė serga džiova. Algis yra puodininkas Krasnojarsko mieste. Stepas Vanulaitis — gimęs 1932 m. Labai gabus poetas ir tapytojas. 1955 m. paleistas į Kauną. Jonas Vareikis, buvęs kunigų seminarijoje. Vaškelis, buv. matininkas, dirba topografijos skyriuje. Buv. docentas Antanas Verksnys. Sesuo kažkur priverčiamųjų darbų stovykloje. Algytė Veršelaitė buvo nubausta 10 metų, bet paleista Lietuvon. Paulius Vilkas, buv. miškininkas, dabar dirba kaip topografas. Agr. Steponas Vilys dirbo Grebino sovchoze. Žmona su 9 metų sūnumi atvyko 1954 m.

Čia stengiamasi paduoti visos smulkmenos, kiek jų grįžusieji atsimena, kurios galėtų padėti minimuosius asmenis geriau atpažinti. Tačiau daug dalykų vokiečiai, besirūpiną patys savo likimu, yra pamiršę ar neatsimena, lig laiku į jas neatkreipę reikiamo dėmesio. Todėl jų ir negalima čia visų sužymėti, bet duodama, kiek tik tokių smulkmenų teko patirti.

Prašomas atsiliepti ponas August Kühn, kuris Nepr. Lietuvoj tarnavo eksporte.

Be anksčiau Eltos skelbtų Sibire sutiktų mūsų tautiečių, štai naujas jų sąrašas, kiek buvo įmanoma iš grįžusių vokiečių ir kitų tautybių žmonių apie ten sutiktuosius surinkti žinių:

Kožimoje: Jonas Slanksnys, apie 39 m., iš Šiaulių.

Nižno - Angarse: Alfonsas Streitas — su žmona ir vaiku.

Momotovo kaime, Kazačinsko rajone: Kazimieras Sinickis su broliu ir motina. Čia lietuviu esą, vokiečių teigimu, daugybė. Vyrų atsirado vėliau. Todėl bene bus šie iš 1941 m. trėmimų.

To paties rajono **Roždestvensko kaime:** Kazlauskų šeima, motina su vaikais. Lesickas — su žmona ir dviem vaikais. Iš Lietuvos atsiųstas 1951 m. Žalys — su motina ir vaikais.

Sverdlovske: Staniškis — apie 34 m. amžiaus. Buv. medicinos studentas.

Ščekoturovo kaime Taševsko rajone: Jurgis Užpurvis.

Vorkutoje: Bataitis, dirba 8-joj kasykloj. Julius Brazdžionis, apie 46 metų amžiaus ūkininkas, „kažkur nuo pasienio". Taip pat jo sesuo apgyvendinta priverčiamai. Vosylius Čaikauskas jau atleistas. Stasys Grikiukas, apie 40 m. amžiaus, iš Klaipėdos. Apie 30 m. amžiaus Jagūnas miręs džiova. Jonas Jankauskas, apie 30 m. amžiaus, jau atleistas. Kun. Kadžius buvo apkaltintas „bendradarbiavęs su italų vienuoliu tėvu Leoni" ir nubaustas papildomai karceriu ar kita bausme. Launakis, jo motina iš Vilniaus. Henrikas Malinauskas — nubaustas 25 metams, serga tbc. Šeima Kaune. Justinas Mikutis, apie 30 m. amžiaus profesoriaus sūnus iš Vilniaus. Mitlitaitis, apie 43 m. amžiaus, iš Marijampolės, nubaustas 25 metams. Alfonsas Mikšajtis — nubaustas iki gyvos galvos. Lietuvoje buvo krim. policijos tarnautojas. Gyd. Paltanavičius paleistas. Kun. Marijonas Petkevičius — nubaustas 25 metams. Tėvai taip pat ištremti. Gyd. Šimkus jau paleistas. Šimaitis, Teruolis — sužalotas galvon. Vaičius, kilęs iš Šilutės, didelis asketas. Albertas Vilimas.

VLIKO PIRM. J. MATULIONIO ŽODIS Į KRAŠTĄ

„LIETUVIŲ TAUTA NIEKAD NENUSTOS KOVOJUSI DĖL LAISVĖS".

Amerikos Balsas Vasario 16 d. išvakarėse per Muencheno stotį perdavė į pavergtąjį kraštą šią Vliko pirmininko J. MATULIONIO kalbą:

Eina dienos, slenka metai... Dienos sunkios, naktys ilgos. Ir aušros nematyti.

Atsimenam Maironį anais irgi sunkiais rusų okupacijos laikais, kada jis rašė apie tamsią naktį, ir skundėsi, kad aušros nematyti. Bet jis ja tikėjo, jis tikėjo tautos laisvę, jis tikėjo tautos prisikėlimu. Jis nežinojo, kada, iš kur ir kaip ji ateis. Bet jis, žavėdamasis Lietuvos praeitimi, vertino lietuvių tautos pajėgumą ir tvirtai tikėjo jos nepalaužiamumu.

Jis nesimetė į politiką, bet jo žodžiai ugningi, tvirtai ėjo į lietuvio širdį ir kėlė politinę ir patriotinę lietuvio sąmonę.

Tad ir šiandien, nors aušros dar nematyti, bet ji tekės. Ji ateis. Gal ir greičiau, negu kad mes manome. Ji ateis, nors ji bus daug kam baisi. Baisi savo nelauktumu.

Pasaulis šiandien yra pasidalinęs į dvi stovyklas: bolševikiškąjį ir kova, ar tai mes vadintume šaltuoju karu, ar kaip kitaip, eina. Eina pozicijų užėmimas, strateginių punktų tvirtinimas, jėgų vienokia ar kitokia forma mobilizavimas.

Bolševikai deda nežmoniškas pastangas Vakarų pasaulį klaidinti, sudaryti pinkles savo pikta, sukta propaganda. Jie deda visas pastangas nustumti tolyn atsiteisimo valandą, kuri nesulaikomu lemties sprendimu artėja. Artėja lėtai, iš valios, bet artėja.

Ir akivaizdoje viso to, kas šiandien darosi pasaulyje, **mes lietuviai, švęsdami savo Tautos ir Valstybės šventę — Vasario Šešioiktosios dienos šventę, mes ir sakome visam pasauliui ir patys sau, kad lietuvių tauta niekad nenustos kovojusi dėl laisvės.**

Vasario Šešioliktos dienos aktas, paskelbtas pasauliui 1918-siais metais, nebuvo kažinkas naujo. Tai buvo tik formuluota mintis, kad lietuvių tauta turi būti laisva ir nepriklausoma; lietuvių tauta turi turėti savo suvereninę valstybę.

Lietuviai iš žilos senovės, kaip istorija atsimena, buvo laisvi žmonės. Jie niekam nevergavo, savo laisvę gynė. Brangiai mokėjo savo laisves begindami, bet gynė sėkmingai ir net savo laiku garsių kunigaikščių — Gedimino, Algirdo, Kęstučio, Vytauto laikais buvo sukūrę didelę valstybę.

Taigi ir Vasario Šešioliktos dienos aktas, skelbdamas Lietuvos nepriklausomybės atstatymą, skelbė tik tai, kuo lietuviai iš amžių gyveno. Ir šis aktas — Nepriklausomybės aktas — galioja dabarčiai, jis galios ir tolimai ateičiai.

Ir šiandien lietuviai, išbarstyti po visą platųjį pasaulį, gyvena ta vieninga mintimi — Lietuva turi būti laisva ir nepriklausoma, kad Vasario 16-sios dienos aktas turi būti ir vėl įgyvendintas.

Vyriausiasis Lietuvos Išlaisvinimo Komitetas, dar sukurtas Lietuvoje, gyvena ir dirba, visad turėdamas pavedama tautos, ta idėja, kurią išreiškia Vasario 16-sios dienos aktas. Ta idėja gyvena, ta kryptimi dirba ir kviečia visus lietuvius nuo šio įsipareigojimo niekad neatsisakyti.

Mes žinome, Jūsų mieli broliai ir sesės, sunkumus. Mes žinome tas didžias kančias, kurias išgyvena mūsų broliai ištremti į vergų stovyklas žiemiuose ir tolimuose rytuose. Grįžę vokiečiai, anglai, italai pasakoja apie Jūsų sunkias dienas, pasakoja ir apie stovyklose gyvenančių lietuvių nežmoniškus vargus.

Mes skaitome jų pranešimus, ir ašaros nesulaikomai byra iš laisvo lietuvio akių. Graudu skaityti apie didvyrišką lietuvio laikyseną ir sunkiausiose vergiško gyvenimo sąlygose. Su skausmu širdyje betgi ir didžiuojamės Jūsų nepalaužiama valia.

Šiandien šios mūsų tautinės ir valstybinės šventės proga aš ir sveikinu visus brolius ir seses pavergtoje Tėvynėje ir tolimosiose stovyklose esančius, sveikinu ligi šiol iškentusius visus okupacijų vargus, sveikinu nepametusius vilties ir vėl sulaukti laisvų dienų. O jos ateis. Laisvės ir vergijos kovoj laimi visada laisvė. Gėrio ir blogio kovoj neišvengiamai laimi gėris.

Taigi, tikėkime savo tauta, tikėkime gražia šviesia ir laisva jos ateitimi, tikėkime Vakarų demokratijų gera valia ir jų laimėjimu, tikėkime priespaudos ir vergijos žuvimu, tikėkime, pagaliau, ir Dievo palaima.

ELTOS ŽINIOS

→ **Ryšium su popiežiaus Pijaus XII** š. m. kovo 2 d. suėjusia 80 metų sukaktimi Kauno arkiv. metropolitas J. Skvireckas pakvietė visus tėvynėje ir visame pasaulyje išsklaidytus dvasininkus atlaikyti popiežiaus intencija mišias, o tikinčiuosius lietuvius — melstis už jį.

▬ **Per sibirinių šalčių** bangą Europoje nuo šalčio mirė apie 300 žmonių. Lietuvoje šalčiai buvo pasiekę 40 laipsnių. Vak. Vokietijoje prie Berchtesgadeno 38 laipsnius, o Švedijoje — iki 53 laipsnių. Kai kuriuose kraštuose tokių šalčių nėra buvę visą šimtmetį.

▬ **Respublikos prezidento Kubiček** valžios perėmimo iškilmėse dalyvavo 61 užsienio valstybių atstovas. Kai kurie iš jų buvo atvykę su delegacijomis iki 20 asmenų.

Lietuvai tose iškilmėse atstovavo Dr. Frikas Meieris.

▬ **Dail. M. Ivanauskas,** kelių draugų padedamas, rengia Biblioteca Municipal salėj parodą apie Lietuvos architektūrą. Dalį medžiagos pasiuntė Lietuvos pasiunt. Rio de Janeire.

SOCIEDAD CULTURAL
"ESTONIA"
&
SOCIEDAD DE LOS EX-COMBATIENTES ESTONIANOS
Boedo 737 Buenos Aires

Buenos Aires, 7 de Marzo de 1956

CORO LITUANO SANTA CECILIA
Mendoza 2280, Avellaneda

Tenemos el sumo placer de agradecer — en nombre de la colectividad estoniana en la Argentina — al Coro Lituano "Santa Cecilia" por su amabilidad en poner una parte de su audición, que se transmitió por LR 6 Radio Mitre el 26 de febrero de 1956 a las 8.20 horas, a nuestra disposición.

Además queremos manifestar especialmente la máxima colaboración que nos ha prestado el Señor Ceferino Iujnevich.

Aprovechamos la oportunidad para saludarles muy atentamente.

J. Luik
Presidente de la Sociedad Cultural "Estonia".

G. Pernbaum
Presidente de la Sociedad de los Ex-Combatientes Estonianos.

LIETUVIAI visame Pasaulyje

AUSTRALIJA

* **Sidnio lietuvių namų** įsigijimo reikalą remia ir organizacijos. Kiek anksčiau savo įnašus yra davusi Australijos „Liet. Kat. Kultūros Draugija", Rezistencijos Buv. Politinių Kalinių Komitetas, o dabar įnašus sudėjo taip pat Liet. Inžinierių ir Architektų Draugijos, be to, Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Sidnio skyriai.

* **Inž. St. Jarembauskas**, išlaikęs nustatytus egzaminus, priimtas į Australijos inžinierių institutą nariu. Emigrantai, tapę šio instituto nariais, gauna lygias teises su šiame krašte baigusiais mokslą inžinieriais.

* **Sidnio lietuvių jaunimo teatras — studija**, vadovaujajmas V. Saudargienės, vasario 25 d. stato „Eglę žalčių karalienę", o Sidnio Lietuvių teatras Atžala, sėkmingai pasirodęs su K. Binkio „Atžalynu", ruošia komediją „Mokyklos draugai". Režisuos K. Dauguvietytė-čniukštienė.

ISPANIJA

* **Š. m. sausio 28 d. Madride** Didžiojoje Santiago kolegijoje, kuri turi specialų seminarą dabarties problemoms studijujoti, Dr. Z. Brinkis skaitė paskaitą, tema „La federacion Europea y los lituanos" — Europos federacija ir lietuviai. Seminarui vadovavo Madrido un-to teisių prof. Atonio Deyring. Salė buvo pilna klausytojų. Dalyvavo ne tik aukščiau minėtosios kolegijos vadovybė ir studentai — atstovaują net 14 tautybių —, bet buvo ir svečių: Ispanijos Katalikų Akcijos vicepirmininkas Antonio Correa Veglison, buvęs estų gen. konsulas Andlijoje Dr. V. Raud ir kt. Po paskaitos buvo diskusijos, kuriose aktyviai dalyvavo svečiai ir studentai, gyvai domėjęsi Lietuva ir jos pažiūromis į Europos federaciją.

JUNGT. AMER. VALST.

* **Amerikiečių dienr. „Chicago American"** įsidėjo pasikalbėjimą su Chicagos naujakuriais lietuviais, kurie jau kelintą kartą gauna Maskvos kvietimą grįžti namo, nors grįžti nė nemano. Dienraštis, pacitavęs lietuvių pareiškimus, taip pat duoda Lietuvos konsulo Dr. P. Daužvardžio ir Alto pirmininko L. Šimučio komentarus. Nurodoma, kad net patys Amerikos lietuvių komunistai už jokius pinigus nesutinka važiuoti pas Sovietus.

* **Kan. F. Kapočius** Amerikos katalikų visuomenei skaito paskaitas apie Lietuvos Katalikų Bažnyčios ir tautos skaudų likimą bolševikinėje priespaudoje.

* **Amerikos rytinių valstybių Lietuvių Fronto Bičiulių konferencija** Waterbury, Conn., sausio 21 — 22 d. d. svarstė, tarp kitų dalykų, ir Lietuvos išlaisvinimo organizacijos reikalą. Tuo klausimu savo nusistatymą išreiškė rezoliucijoje, kurioje, tarp kitko, sakoma:

„Lietuvos laisvinimo darbo reikalu Lietuvių Frontas visą laiką buvo ir tebėra už vieningą bendrą laisvinimo darbo vadovybę, kuri žengtų laisvinimo pastangų priekyje, derintų jas ir apjungtų gyvasias visuomenės jėgas. . .

Kol tai bus pasiekta, konferencija pabrėžia, kad, ir kol kas dirbdami sau, visi laisvinimo veiksniai ir veikėjai tarpusavio santykiuose privalo laikytis moralės, geros valios, tarpusavio pagarbos bei vieni kitų apykantos, politinės išminties ir apdairumo, kad organizacinė nedarna nevirstų kad ir netiesiogine tarnyba Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės priešui. . .

Konferencija kreipia visų laisvinimo veiksnių ir veikėjų dėmesį į reikalą laisvės kovos frontan labiau įtraukti tautinės kultūros kūrybines apraiškas ir sveikina PET pastangas suorganizuoti pavergtųjų tautų kultūrininkų savarankišką organizaciją, taip pat pavergtųjų tautų draugų Jungtinėse Amerikos Valstybėse organizaciją.

Konferencija laiko aktualiu reikalu, kad į laisvinimo veiklą ir organizaciją būtų kuo plačiau atvertos durys jaunimui".

■ **Dr. J. Grinius** parašė 3 v. komediją „Darata ir Napoleonas", kurioj mėginami pavaizduoti senųjų ir naujųjų lietuvių ateivių santykiai JAV-se.

→ **Po karo iš Europos į Ameriką** emigravo apie 30.000 lietuvių, į Kanadą 12.000, D. Britaniją 5.000, P. Ameriką 2.000, Australiją 5.500, ir N. Zelandiją 350. Dabar Europoje gyvenančių lietuvių yra apie 10.000. Vokietijoje iš Didžiosios Lietuvos lietuvių yra apie 3.100, klaipėdiečių ir Mažosios Lietuvos pabėgėlių — apie 3.000, repatrijantų — 2.000. Prancūzijoje — kartu su prieš karą ten apsigyvenusiais ir po karo išbėgusiais bus apie 1.025, Austrijoje 188, Italijoje 180, Šveicarijoj 60, Belgijoj 200, Danijoj 119, Švedijoj 30, Olandijoj keliolika asmenų, tarp jų keletas senelių prieglaudoje. Vakarų Vokietijoje 21 stovykloje dar gyvena apie 1.750 tautiečių; 16 vietovių apie 780 lietuvių jau apgyvendinti naujai pastatytuose namuose, vadinamuose Siedlung. Apie 220 džiovininkų, paliegėlių, senelių ir kitokių ligonių laikomi sanatorijose, senelių namuose ir ligoninėse. Iš viso Vokietijoje gyvena tirščiau susitelkę lietuviai maždaug 120 vietovių.

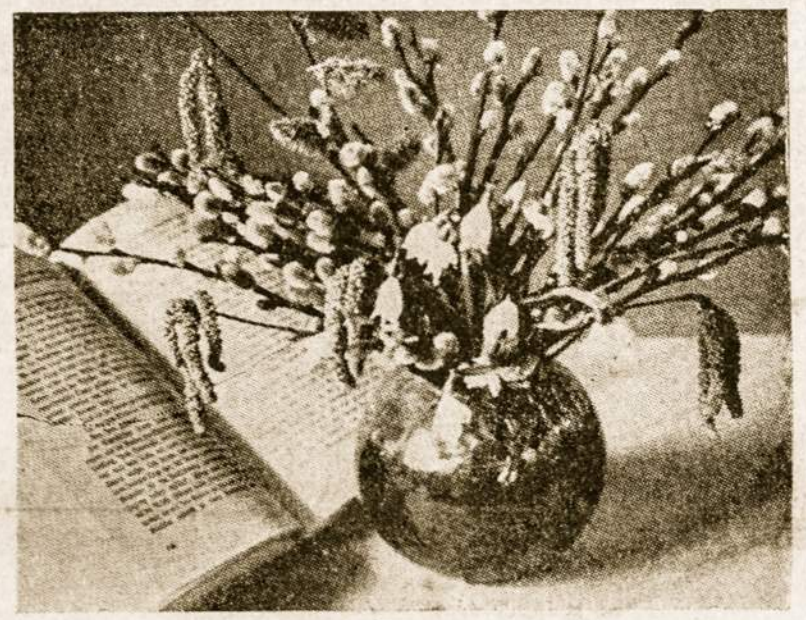

Pavasaris tuoj bus Lietuvoje

SKAITYTOJŲ BALSAI

UŽTIKRINKIME ATEITĮ

Kiekviena tauta veda ir tvarko savo reikalus kaip ji geriau juos supranta ir kaip leidžia galimybės.

Yra tautų ir valstybių turinčių Dievo palaimą būti laisvom ir kurti, tobulinti savo ateitį sulig jų pačių noru ir supratimu.

Yra tautų našlaičių, kurių vargams ir galo nešimato. Kieno tai kaltė? — yra platus ir neišsemiamas klausimas.

Ar tai praeities politikų, ar jų geografinė, ekonominė ar kitokia padėtis privertė vergauti kaimynams.

Mes lietuviai ir esame tarp tų kaimyninių grobuoniškų tautų.

Mes lietuviai jau šimtmečius kovojame su savo kaimynais, kad išlikti gyviems, kad istorijoj būtų pažymėta, kad mokame mylėti kas yra mums palikta nuo senuolių.

Šimtmečiais kariavome, liejome kraują su daug didesnėmis kaimynų jėgomis.

Beveik kas 20 metų turėjome kurtis iš naujo, iš po degėsių. Jeigu nebuvome užpulti tiesiog, turėjome vistiek nukentėti, kuomet dvi milžiniškos tautos, mūsų kaimynės, norėjo uždėti hegemoniją viena antrai.

Mūsų tauta maža, mūsų protesto balsai mažai svėrė, nes su silpnu kasgi nori skaitytis. Mūsų geografinė padėtis ir yra ta didžiausia nelaimė.

Mes tos nelaimės tiltą turime taip sutvarkyti, kad per jį pereitų tik tas, kurį mes praleisime.

Kad mums nereikėtų bijoti, kuomet susipyksta Iranas su Fricu, ar Jusef su kokiu ten šiauriečiu.

Mes turime pasijieškoti gerų draugų ir užstojėjų, kad grobuonių kaimynų ginčai ir jų nuolatinės peštynės arba karai mus paliktų ramybėje.

Į kaimynų ginčus mes tuomet galėtume pasakyti šaltą lietuvišką — ne.

Iki šiol mes to negalėjome pasakyti, dėlto kad mes buvome silpni, o į silpną mažai kas kreipia dėmesio, o tuo labiau tarptautiniuose reikaluose.

Jau šimtmetinės kovos už mūsų šventas teises parodė, kad draugystė su stipresniu kaimynu veda prie ištautėjimo.

Privalome rasti tokį sąjungininką, nuo kurio negręstų ištautėjimas ir su kuriuo galėtume drąsiai žengti į aiškų rytojų nekreipiant dėmės į kaimynų ginčus.

Moderniškas gyvenimas reikalauja tautų sambūrių - blokų. O kodėl mes to negalime padaryti!?.

Vienintelė pasaulyje valstybė su kuria mes galime tokią sąjungą padaryti tai yra U. S. A. Ar buvo bent kada apie tai rimtai kalbėta?

Užtikrinkime mūsų ainiams tvirtą ir aiškią ateitį, kurie ilgus šimtmečius bus dėkingi.

Padarykime galingą ir garsią Lietuvą — 550-ja U. S. A. valstybe.

Mok. A. Repečka

YLA IŠ MAIŠO...

Vienas užsienio laikraščių žurnalistas, gyvenąs Čekoslovakijoje, parašė savo artimiesiems laišką, kurio pabaigoj pridėjo sekančią pastabą: „Netikiu, kad šis mano laiškas, dėl veikiančios krašte laiškų cenzūros, jus pasieks". Po kelių dienų žurnalistui paštas grąžina laišką su tokiu prierašu: „Šis Jūsų laiškas negalėjo būti išleistas užsienin dėl melagingų žinių apie laiškų cenzūrą, kurios Čekoslovakijoje iš viso nesą..."

URUGVAJAUS LIETUVIAMS

žinomas Argentinos lietuvių kolonijoje režisorius ir gitarų išdirbėjas p. Kvirinas Runimas, aplankęs Urugvajaus lietuvius, turėjo progos tarti keletą žodžių per Urugvajaus lietuvišką radio pusvalandį kovo 4 d. Paduodame skaitytojams bent dalinai jo kalbą.

BRANGIOS SESĖS IR MIELI BROLIAI LIETUVIAI!

Turiu didelę garbę prabilti į Jus radio bangomis. Atvykęs į Urugvajų radau didelį svetingumą. Labai esu dėkingas TT Jezuitams, p. p. Grigų, Česniulevičių ir Zupkų šeimoms.

Pasinaudodamas galimybe pabūti Jūsų tarpe, noriu užmegsti tampresnius ryšius lietuviškame ir meniniame darbe; noriu užmegsti ryšius su lietuviškomis organizacijomis Urugvajuje, pažinti, kiek leis aplinkybės, jų veikimą ir pačius veikėjus.

Sužinojau, kad Urugvajus taip pat labai veikli kolonija. Turite kultūrines ir tautines organizacijas, lietuvių bažnyčią, radio valandėlę, darnų chorą, vaidybos mėgėjų būrelį, tautinių šokių sambūrį, lietuvišką mokyklėlę. Be to nestinga jaunimo, kuris taip pat gerai kalba lietuviškai. Augštos kultūros pažymys.

Kitoje La Platos upės pusėje irgi eina ta pati tyli kova už lietuviškosios dvasios išlaikymą ateiviuose. Mes, kaip ir Jūs, purename lietuvybės dirvoną. Turime keletą organizacijų, kurios jau paskutiniais metais susitarė bendrai minėti Vasario 16-tąją. Draugijos iš įvairių vietovių pasikeičia meno pajėgomis. Žodžiu, pas mus taip pat yra bendra kalba. Turime didoką mišrų Šv. Cecilijos chorą, radio valandėlę, trejetą vaidybos mėgėjų ratelių, mažųjų vaidintojų būrį, tautinių šokių sambūrius, kurie net ir argentiniečių šventėse lietuvius garbingai atstovavo. Na, žinoma, turime ir lietuviškų parapijų, kurios suburia didelį lietuvių skaičių ir teikia galimybes įvairiai veiklai. Argentinoje laidžiami du lietuviški laikraščiai, yra tautodailės muzėjus, į kurį nenulistamai renkama visa tai kas lietuviška ir gali būti naudinga ateities kartoms.

Besisvečiuodamas patyriau, kad Urugvajaus jaunimas ruošiasi aplankyti Argentinos lietuvius su meninėm pajėgom. Sveikintinas žygis! Mes, Argentinos lietuviai, irgi ruošiamės tam žygiui. Tuo reikalu neoficialiai kalbėjau su kai kuriais Urugvajaus lietuvių veikėjais, kurie tam sumaymui mielai pritarė. Gražus minčių supuolimas, kuris netolimoje ateityje gali virsti realybe. Man tik belieka pasveikinti Jus, Uruvajaus Lietuviai, ir palinkėti geros sekmės nenuilstamai ir toliau dirbti lietuvišką darbą ir kovoti už Tėvynės Lietuvos išlaisvinimą.

P. S. Sekančiame „Laiko" numeryje tilps p. K. Runimo įspūdžiai iš Urugvajaus.

* Vaidybos meno mėgėjai vadovaujami K. Runimo š. m. birželio mėn. pabaigoje žada aplankyti Urugvajaus lietuvius bent su dviem veikalais.

MIRĖ JUOZAS CESLINSKAS

Pasirgęs trumpą laiką vasario 15 d. mirė Juozas Ceslinskas. Velionis buvo kilęs nuo Marijampolės. Gimė 1893 m. kovo 19 d. Prieš 30 metų atvyko į Urugvajų ir sukūrė šeimą su Mikalina Zinevičiute. Jų moterystę palaimino dviem vaikais. Išaugino dukrą Eleną ir sūnų Viktorą, garsų Urugvajaus krepšininką. A. a. Juozas buvo geras katalikas, patriotas, priklausė kultūrinėm organizacijom. Sergant jį lankė ne tik lietuviai, bet ir vietiniai, nes su visais jis gerai sugyveno. Tesuteikia jam Viešpats amžiną atilsį.

KORDOBA

KORDOBOS LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS

pramatomos balandžio 6, 7 ir 8 dienomis. Tiksliai bus pranešta kitame „Laiko" numeryje.

ISTORINĖS DIENOS KORDOBOJE

Prieš trejetą metų Susivienijimo Liet. Arg. 6 skyrius, kordobiečiai lietuviai per spaudą ir asmeniškai kreipėsi į lietuviškas draugijas ir paskirus asmenis prašydami pagalbos ir pritarimo lietuvių saliono statybai Kordoboje. „Pradėjome! Padėkite! Padarysime!" — tvirtino, platindami specialius statybos bonus.

Ir vėl, praslinskus trejetai metų tie patys kordobos lietuviai per mūsų spaudą praneša Argentinos lietuvių visuomenei linksmą naujieną apie pradėtos statybos užbaigimą ir kviečia visus vasario mėn. 11 ir 12 dienomis atvažiuoti į Kordobą ir dalyvauti naujo saliono atidaryme ir į iškilmingą pirmąjį naujose patalpose Vasario 16-tos, mūsų tautos laisvės ir nepriklausomybės paskelbimo 38 metų sukakties, paminėjimą. Jų darbo pastangos davė gražių rezultatų ir lietuviškoji visuomenė parodė didelį susidomėjimą ir nuoširdumą.

Iš Buenos Aires jau penktadienio vakare traukiniu atvyko speciali „Susivienijimo" centro organizuota p. Pr. Stalioraičio vadovaujama, ekskursija; beto kartu atvyko vyrų kvartetas „Aitvarai" ir pavienių šeimų iš Santa Fe bei Rosario. Šeštadienį pasipildė svečių skaičius vasarojančiais Kordobos kalnuose ir iš kitų vietovių.

Lygiai 20 val., po trumpų 6-to sk. pirmininko p. K. Brazdžiūno šventės atidarymo žodžių, pirmą kartą naujose patalpose įspūdingai nuskambėjo Argentinos ir Lietuvos himnai... Skoningai paruoštą sceną puošė abiejų tautų insignijos (taut. vėliavos ir emblemos) ir didžiuliai Gedimino stulpai. Vėsus Kordobos vakaro oras gaivino skaitlingai susirinkusius šios šventės dalyvius, kurie vos sutilpo didelėje šokių aikštėje prieš naująjį salioną. Programos vadovė p. Jadvyga Kuncaitienė širdingai pasveikinusi susirinkusius svečius pradėjo programą, pakviesdama paskaitai S. L. A. draugijos pirm. Vladą Šimoliūną. Po to sekė oficialūs sveikinimai lietuviškų draugijų atstovų — asmeniškai ir raštu, laiškais ir telegramomis. (Jie visi suminėti atskiroje skiltyje). Menišką programos dalį, puikiai pavykusį liet. dainų koncertą, išpildė specialiai į tą šventę kviestas vyrų kvartetas AITVARAI. Kvartetą sudaro: Vyt. Cibavičius (vadovas), A. Rastauskas, A. Slančiauskas, V. Rastauskas ir pianistė p-lė Eug. Čikštaitė). Pritaikintą tai dienai eilėraštį vykusiai padeklamavo ponia Elena M. Janulienė. Po koncerto įvyko trumpas, simbolinis naujojo saliono atidarymo aktas. Šio akto reprezentantais buvo pakviesti ponia Ona Januškevičienė ir p. Pranas Stalioraitis, — „Susivienijimo" draugijos centro atstovai, p. M. ir K. Sadukai — 6-to sk. atstovai ir p-lė O. Bendinskaitė ir A. Sadukas, kaip jaunimo atstovai. Naujųjų patalpų pašventinimo apeigas atliko svečias iš Rosario kun. Vyt. Palubinskas MIC. Po to visi šventės dalyviai buvo pakviesti į naujai atidarytą salioną bendroms vaišėms.

Sekmadienį, vasario 12 d. 11 val. vietos parapijos bažnyčioje įvyko iškilmingos liet. pamaldos Vasario 16-tosios proga, kurių metu giedojo vyrų kvartetas AITVARAI, vargonais pritariant p-lei Eug. čikštaitei. Solo giedojo p-lė Marija Irena Galindez. Pritaikintą tai dienai pamokslą pasakė kun. Vyt. Palubinskas MIC. Po pamaldų vėl visi dalyviai susirinko į naująjį salioną, kur 12,30 val. trumpu aktu buvo atidengta Rėmėjų Fundatorių bronzinė garbės lenta. Ją atidengė rėmėjų vardu svečias iš Buenos Aires p. Vladas Urbietis. Po to bendri asado pietūs su linksma jaunimo programa — muzika ir dainomis ir vėliau šokiai. Taip buvo užbaigtos pažymėtinai svarbios dienos, kurios ne vien kordobiečiams, bet ir kiekvienam dalyviui paliko nekasdieniškų prisiminimų.

Kordobietis

PADĖKA

Susivienijimo Liet. Arg. 6 skyriaus valdyba Kordoboje reiškia nuoširdžią padėką visiems prisidėjusiems prie mūsų nuosavų Namų atidarymo šventės. Ypatingai dėkojame:

1. Sveikinusiems žodžiu — p. L. Graužinienei, Arg. Liet. Bendruomenės Tarybos pirm. F. Vaitkevičiui, Dr. Jono Basanavičiaus Liet. Centro atstovui J. Kanapinskui, „Arg. Liet. Balso" red. K. Norkui, S. L. A. garbės nariui P. Stalioraičiui, Kun. Vyt. Palubinskui, MIC, „Aušros Žvaigždės" atstovui J. Rukšiui, Santa Fe Liet. Bendruomenės pirm. Kalėdai ir kit.

2. Sveikinusiems laiškais ir telegramomis: Liet. Centro pirm. A. Mičiūdui, P. Vaisietai, B. Pileskui, Petronių šeimai iš Berisso, A. Švarliui su šeima ir E. Savarauskui iš Rosario, J. čikštui, Genovaitei Pilypaitei, „Laiko" red. kun. A. Kleivai MIC, Mindaugo draug. pirm. A. Žemaičiui ir sekr. P. Glemžai, Nemuno draug. pirm. J. Meškiniui ir sekr. Navickui, Lietuvai Išlaisvinti Centrui, Dr. A. Kaireliui ir šeimai (prisidėjusiam prie pasveikinimo $ 2000), Šv. Cecilijos choro vad. V. Rymavičiui, pirm. B. Bliumbergui ir iždi. K. Misiūnui, Radio val. Liet. Aidai vadovybei ir kit.

3. Lietuvių vyrų kvartetui Aitvarai" (Vyt. Cibavičiui, A. Rastauskui, A. Slančiauskui, V. Rastauskui) ir p-lei Eug. čikštaitei už programos išpildymą.

4. P. Vidūnui už padovanotus gėlėms indus.

5. J. Dovydaičiui už padovanotą pietums vyną.

6. Poniai Matusevičienei už visokeriopą pagalbą.

7. Alfonsui Jablonskiui už pasidarbavimą bufete.

8. S. L. A. Moterų skyriui už padovanotas Lietuvos ir Argentinos vėliavas.

9. Visiems nariams ir prijaučiantiems prisidėjusiems prie šventės darnaus pravedimo.

10. Visiems svečiams iš Bs. Aires, Rosario, S. Fe, Berisso ir kitų vietų, savo gausiu dalyvavimu įvertinusiems mūsų pastangas ir darbą.

11. Visiems kurie pirko statybos bonus. Jų pavardės bus paskelbtos atskirai.

S.L.A. 6 sk. valdyba

→ **Vatikano radijo** lietuviškoji programa transliuojama septynis kartus savaitėje: sekmadieniais (ryte) 10.30 val. Lietuvos laiku 31 — 25 — 19 metrų bangomis. Pirmadieniais, trečiadieniais ir šeštadieniais 21 val.; antradieniais, ketvirtadieniais ir sekmadieniais 17 val. Lietuvos laiku 41 — 31 — 25 19 ir 196 m. bangomis. Vidurio Europos laikas — dviem valandomis anksčiau. — dviem valandomis anksčiau. Kovo 4 d (sekmadienį) 19.30 val. Vidurio Europos laiku ir G. M. T. laiku). Vatikano radijas transliuoja specialią programą Lietuvos globėjo šv. Kazimiero garbei. Programa transliuojama įprastomis 41 — 31 — 25 — 19 ir 196 m. bangomis.

J. Bertulis – muzikas ir pedagogas

Pereitais metais J. Bertuliui sukako 45 m. muzikinės darbuotės, šiais metais 40 m. pedagoginio darbo, taigi supažindiname malonius „Laiko" skaitytojus su gerbiamo Jubiliato asmeniu.

J. Bertulis gimė 1893 m. sausio 1 d. Protėviai buvo kilę iš Klaipėdos krašto. Tiek proseneliai, tiek senukas bei muziko J. Bertulio tėvas buvo smuikininkai.

Aštuonių metų vaikas įstojo į bažnytinį chorą, nes toje apylinkėje turėjo geriausią balsą ir klausą. Pradėjus reikštis socialistiniam judėjimui, jaunuolis buvo įtrauktas į „Jaunųjų socialistų" ratelį. Būrelis turėjo net savo vėliavą. Vienoje pusėje buvo įrašyta „Šalin, caro valdžia!", o ant kitos — „Tegyvuoja revoliucija!". Kai jaunuolis savo vadovo (kuris buvo vos vienais metais vyresnis) užklausė, kas tai yra revoliucija, tai jis atkirto: „Et, tu, durnius, nieko neišmanai".

To būrelio užduotis: drąskyti caro valdžios plakatus (įsakymus), lipdyti lietuvių atsišaukimus, kelti paniką, dalinti proklamacijas, demonstracijose traukti revoliucines dainas ir t. t. Kadangi tame veikime, matomai, Jonukas buvo per uolus, šnipas (lietuvis) įskundė jaunuolį policijos viršininkui. Šis pasodino jaunąjį muziką į Šiaulių apskrities kalėjimą drauge su kitais trim tikraisiais revoliucionieriais.

Apskrities viršininkas, matomai, susigėdo, kad 12 metų vaiką laiko kalėjime, kaip politinį prasikaltėlį ir po penkių dienų — paleido. Bausmę pakeitė Jonuko tėvas. Išsėdėjo 2 mėnesius.

Muzikos mokėsi privačiai pas vietos vargonininką — Varšuvos muzikos konservatorijos studentą. Buvo mokomasi privačiai taip pat pas kitus įvairius muzikos žinovus. Vesdamas mokyklų, bažnytinius bei privačius chorus Bertulis baigė Šiaulių vidurinę mokyklą.

Pasaulinio karo metu, kadangi jaunuolis buvo studijavęs psichologiją ir filosofiją, 1916 m. pakviečiamas užimti Tryškių pradžios mokyklos vedėjo vietą. Iš čia persikėlė 1917 m. į Jurbarką. Ten išlaikius nustatytus pedagoginius egzaminus, vokiečių karo valdžios buvo paskirtas tos mokyklos (4-rių skyrių) vedėju. Nuo 1918 m. perėjo į gimnaziją ir dėstė muziką.

Atgavus Nepriklausomybę, 1919 m. J. Bertulis stojo savanoriu į Lietuvos kariuomenę. Kur pulkas sustodavo ilgesnį laiką, ten jis dėstydavo muziką. Teko dėstyti lenkų gimnazijoje ir žydų progimnazijoje. 1924 m. buvo gautas leidimas studijuoti Klaipėdos muzikos konservatorijoje. Į atsargą paleido leitenanto laipsnyje. Studijos tęsėsi iki 1929 m. Baigus konservatoriją, direktorius prof. St. Šimkus pakvietė dėstyti pamokas ir užimti tos konservatorijos inspektoriaus, vėliau vice direktoriaus pareigas.

Kai vokiečiai okupavo Klaipėdą, konservatorija buvo perkelta į Šiaulius. Užėjus bolševikams, teko palikti konservatoriją ir bėgti pas savo šeimą į Klaipėdą. Čia taip pat teko dėstyti muziką konservatorijoje, bet jau vokiečių kalba. Prieš tai muz. Bertulis buvo įsijungęs į privačią kapelą ir važinėjo po Vokietijos didmiesčius, nors neturint pilietybės buvo daug sunkumų.

Esant Frankfurte, jis lankė vietos konservatoriją, gilindamasis kompozicijoje. Teko susidurti su naujosios muzikos specialistu prof. Hessenbergu. Pas jį mokėsi vienerius metus. Atsilankius į Leipcigą, per kapelmeisterį buvo pakviestas dėstyti muziką Leipcigo muzikos konservatorijoje, bet kai sužinojo, kad nėra pilietis, pakvietimas tapo atšauktas.

Rusams artėjant, iš Klaipėdos teko pasitraukti. Bertulis su šeima atsidūrė Münchene, Bavarijoje. Užėjus Amerikos kariuomenei, UNROS universiteto vadovybė pakvietė įkurti konservatoriją prie universiteto. Taigi buvo paskirtas tos konservatorijos direktoriumi. Konservatorija turėjo pasisekimą. Teko įsteigti net tris skyrius, nes studentų ir jaunesniųjų mokinių buvo net apie 400, o patalpų maža. Pedagoginį personalą sudarė 26 asmenys.

Universitetui užsidarius, palaipsniui turėjo užsidaryti ir konservatorija. Vienok vienas Freimano skyrius gyvavo ligi pat emigracijos.

Šalia konservatorijos, dar dėstė pamokas Lietuvių gimnazijoje ir universiteto lietuvių studentams. Be to, UNROS, vėliau IRO vaikų priegloudose. Čia teko dėstyti ne vien muziką, bet ir bendrojo mokslo pamokas.

Atvykus į U. S. A. reikėjo dirbti fizinį darbą. Vienok, šalia to, apie metus vedė St. Šimkaus vardu meno ansamblį. Gaila, dėl stokos laisvo laiko, taipgi del sveikatos, šį veikimą laikinai teko sustabdyti.

Yra parašęs: iš teoretinių dalykų — 1) "Muzikos metodikos vadovėlį" ir disertaciją "Žaidimai kaipo priemonė mokyklose muzikai išmokti"; 2) "Solfeggio metodika" ir disertaciją "Individualus klausos lavinimas muzikalių ir mažai muzikalių vaikų"; 3) "Instrumentuotės vadovėlis" ir disertaciją: "Matematika, kaipo lengviausia priemonė instrumentacijai"; 4) "Muzikos kišeninis žodynas (arba — konspektinis muzikos leksikonas)"; 5) "Muzikos harmonijos metodiką" (nebaigta); 6) "Muzikalūs žaidimai mokyklinio amžiaus vaikams".

Iš muzikos veikalų yra parašęs: Simfoniniam orkestrui, vargonams solo, fortepijonui solo, smuikui solo ir duetui, kontrabasui solo, taipgi bažnytinio ir pasaulinio turinio dainų bei giesmių solo, duetui, ir įvairios sudėties chorams. Viso 174 opus (kiekvienas opus turi po keletą trumpesnių arba vieną ilgesnį dalyką).

Iš didesnių dalykų pažymėtini: a) "Missa Requiem" (dvigubam chorui, trim slistam, simfonijos orkestrui ir vargonams); b) Simfoniją "Pavasaris"; c) Šešius baletus (Aukuras, Pasaka, Sapnas miške, Išdykusi mergiotė, Drugeliai ir Vargšė D. P. našlaitė); d) Trijų veiksmų operetę — "Abejotinas asmuo"; e) Aštuonių paveikslų simfoninį veikalą vaikams — "Ponia zuikienė". (Parašytas, užprašius Klaipėdos Miesto Teatro vadovybei, vokiečių kalboje. Frontui artėjant, režisūra buvo nutraukta); f) Kamerinė muzika melodramai: "Vilkaitė"; g) "35 dainos mokyklinio amžiaus vaikams"; h) "Pirmieji skambučiai", (33 dainos mokyklai); i) Styginis kvartetas: "Gyvenimo simfonija" (pavaizduota Lietuvos likimo pergyvenimai); j) "Emite lucem Tuam, Domine" (sopranui, mezzo-sopranui ir baritonui solo, styginiam kvartetui ir vargonams); k) "Lietuvos lakštutė" (dainos moterų chorui); l) "Lietuvos jėgos" (dainos vyrų chorui) ir t. t. Lietuvoje buvo atspausdinta bene 86 veikaliukai.

Iš visų Lietuvoje sukurtų dalykų Münchenė pasiekė vos: 1) Muzikos metodikai metmenys, 2) "Vilkaitė", 3) „Ponia zuikienė" ir juodraščių III-čias tomas. Svarbiausieji veikalai ir rankraščiai dingo.

VISUOMENINIO VEIKIMO SVARBIAUSIEJI ĮVYKIAI:

Kur benuvykęs J. Bertulis stengdavosi suorganizuoti kultūrinį ratelį, chorą, vaidybos būrelį ir pan. Dar caro laikais ir okupacijų metu, su tokiais rateliais važinėdavo po kaimus, rengdamas slaptus vakarėlius, kad neleidus užmigti baimėje esančiai tautinei dvasiai.

Ukmergėje surengė Pirmą Dainų šventę. Klaipėdoje pravedė Pirmą Jūros Dieną (tiktai, deja, ten buvo daroma nepaprastų trukdymų). Anykščiuose pastatė savo misteriją: "Trys Karaliai ties Jeruzaliu". Ukmergėje, surinkęs iš apylinkės 3 senutes ir senuką, 5 dienas darė paskaitų ciklą apie senovės lietuvių liaudies dainas. Tie senukai ir kanklininkas p. Puškunigis (iš Kauno) paskaitas demonstravo. Paskaitas klausė netik lietuviai, bet ir kitataučiai (lenkai, žydai). Klaipėdoje su darbininkais Miesto teatre pastatė „Pinigėlius" ir porą veikalų "Šaulių Namuose". Klaipėdoje muzikas buvo suorganizavęs prad. mokyklų mokytojams trijų metų vasaros kursus (iš muzikos srities). Kas metą, kursams pasibaigus buvo daromos ekskursijos: arba po Lietuvą, arba į Vokietiją, arba į Latviją. Taipgi Klaipėdoje buvo įsteigęs sporto, baleto bei žaidimų valandas, tiek suaugusiems, tiek ir įv. amžiaus vaikams (specialiai sekmadieniais). Vien baleto studijoje buvo prisirinkę apie 50 mokinių. Su jais buvo pastatęs baletą: "Pasaka" (orkestrui pritariant) ir kitus trumpesnius dalykus. Valdžiai uždarius Klaipėdos Konservatoriją, su vokiečiais susitarus, gubernatoriui pritariant, atkūrė pusiau privačią konservatoriją. Tremtyje, Münchene, teko stoti su choru D. P. chorų varžybose. Choras gavo pirmą vietą.

Studentavimo metu važinėjo po Lietuvą ir iš senukų (viena net 116 metų amžiaus) surinko apie 500 retai girdėtų liaudies dainų.

1910 m. gegužės pradžioje pirmą kartą viešai stojo scenon, diriguodamas dviem sujungtiem chorams. Programoje buvo įtraukta jo pirmoji kompozicija: "Birutė"! Todėl 1955 metais sukako 45 metai muzikos darbuotei. Kadangi 1916 m. rugpjūčio 1 d. pradėjo eiti mokytojo pareigas, tad šiais metais sueis 40 metų nuo J. Bertulio pedagoginio darbo pradžios.

Iš savo pedagoginės praktikos J. Bertulis surado dvi naujas gamas, kurias pavadino: „Naujoji Dur gamą" ir „Naujoji Moll Gama", (Muzikos žinios Nr. 4/131, psl. į).

Dar bus neprošali priminti, kad Klaipėdos Konservatorijos buvo įsteigtas Pedagoginis skyrius, kurį 1927 m. muzikas J. Bertulis vienintelis jį tebaigė.

Po tokio našaus muzikinio ir visuomeninio gyvenimo Jubiliatas ir šiuo metu nenustoja dirbęs ir kūręs savo pamėgtose srityse. Gyvena JAV savo šeimos tarpe su žmona Eugenija, dukterim Irena Gražina, kuri sekančiais metais baigs universitetą U.C.L.A . ir sūnumi Aleksandru Arvydu, kuris taip pat sekančiais metais baigs Washington High School.

Tenka palinkėti Didžiai Gerbiamam Jubiliatui ilgos ir laimingos darbuotės garsinant Lietuvos vardą užsienyje.

VASARIS

PAVASARIO VĖJAS

MALONUS pavasario vėjas
Iš mėlynų tolių atskriejęs
Gaivina ir džiugina dvasią
Ir vasaros pasaką seka.

Jis mena žaliuojančias dienas,
Slėpingas, žavias mėnesienas,
Ir pievas, žiedais vainikuotas,
Ir paukščių krykštaujančių puotas.

Ir naują jis laimę man buria,
Ir ilgesio liepsną užkūręs,
Jis šaukia į mėlynus tolius
Kur skambantis džiaugsmas klajoja.

— — —

LAIMINGAS TAS...

LAIMINGAS tas, kas nepraras
Vilties geresniųjų laikų
Kai audros daužosi ratu
Ir sielai liūdna ir klaiku.

Laimingas tas, kuris supras,
Kad mes — vien kibirkštys laikų,
Bet kol mes šviečiam — bus šviesu,
Ir žemėj saulė neužges.

Laimingas tas, kuris mylės
Pasaulio grožį ir sapnus,
Kuris atjaus kitų vargus
Ir džiugesy kitus lydės.

Laimingas tas, kuris suras
Kelius iš rūpesčių pilkų,
Nes jo keliai — keliai žvaigždžių
Jį į ramybės uostą ves.

MES GRĮŠIM

KAI ateis valanda ir trimitai pašauks
Mes pakilsim audrom ant žemynų penkių,
Per kalnus, per tyrus, mes atrasim kelius
Į gimtuosius kaimus, į apleistus namus.

Brolių daug nebegrįž iš Sibiro kapų,
Daug ilsėtis paliks tolimuose kraštuos
— Jų dvasia mus lydės naujo žygio metu,
Jų auka mus įkvėps naujo darbo baruos.

Ir suglaudę gretas mes valia milžinų
Atstatysim Tave ant griuvėsių senų,
Kils vienasėdžiai, uostai ir miestai nauji,
Tu vėl būsi laiminga, laisva ir garsi.

Gims naujoji karta ateities karžygių,
Laisvėj augę, karštai ją mylėti mokės,
Jie apsaugos Tave nuo piktųjų audrų
Ir iškels į viršūnes senosios garbės.

PRANYS ALŠĖNAS

PROF. M. BIRŽIŠKOS "SENASIS VILNIAUS UNIVERSITETAS"

Visiškai neseniai "Nidos" Knygos Klubas 11-tuoju leidiniu atspausdino ir išsiuntinėjo Klubo nariams Prof. Mykolo Biržiškos veikalą "Senasis Vilniaus Universitetas". Tai nedidelė savo apimtimi knyga, savo turinį talpinanti į 179 puslapius, bet nepamainomai svarbi mums, lietuviams, patalpinta joje istorinė medžiaga apie Vilniaus Universitetą.

"Senasis Vilniaus Universitetas" išleistas antruoju leidimu. Pirmasis — atspausdintas Lietuvoje, tačiau, kaip ir veikalo autorius prakalboj II-rajam leidimui teigia, ano leidimo tik vienans kitas egzempliorius teišspruko iš Lietuvos, todėl mūsų išeivių bendruomenei tas leidinys nėra žinomas.

Knygos medžiaga — tai prof. Myk. Biržiškos 1929 m. skaitytas Lietuvos Universitete Kaune ir 1940 m. Vilniaus Universitete paskaitų kursas.

Veikalas suskirstytas į šiuos skyrius: 1) Academia et Universitas Vilnensis, 2) Imperatoria Universitetas Vilnensis. Šiuose dviejuose skyriuose autorius suteikia istorinių žinių apie Vilniaus Akademijos įsteigimą, fakultetus, mokslą, raštus apie tąją mokslo įstaigą ir pan. Taip lygiai supažindinamas skaitytojas su Universiteto organizacine struktūra, jo vystymosi laikotarpiais, mokslu, mokslininkais, dėsčiusiais tame universitete ir t. t.

Tolimesni skyriai — Universiteto šviesos spinduliai — tai pluoštelis žinių apie išblaškytus po pasaulį to Universiteto profesorius, studentus ir asmenis, įgijusius mokslinius laipsnius toje mokslo šventovėje. Be to, skyrius — Vilniaus Universiteto atgaivinimas XX amžiuje ir Vilniaus Universiteto istorijai reikalinga literatūra bei pavardžių rodyklė.

Pirmajame knygos leidime Prof. M. Biržiška teigia, jog toji medžiaga nėra išsemiamoji Vilniaus universiteto istorija, tik „vardų ir raštų atranka", kuri teikiama būsimajam universiteto istorikui, kad pastarasis nebūtų klaidinamas tendencingų, skirtų tam reikalui, veikalų lenkų kalba.

Iš tikrųjų, kiek mes daug kalbame apie Vilnių, jo praeitį, garbės garsą ir t. t., bet kiek maža apie jį turime rašytinės medžiagos. Su džiaugsmu tenka konstatuoti faktą, jog apie Vilnių lietuviškoji literatūra praturtinta čia, išeivijoj, Šiaurės Amerikos kraštuose: JAV ir Kanadoje.

1953 m. sulaukėme vilniečio žurnalisto ir rašytojo, Jeronimo Cicėno, stambokos knygos „Vilnius tarp audrų", o 1954 m. — žinomojo mūsų istoriko, Prof. Dr. A. Šapokos, istorinio veikalo „Vilnius Lietuvos gyvenime", kuris išleistas Kanadoje. Vilniečių S-gos pastangomis šis veikalas greitai pasirodys knygų rinkoj anglų kalba.

Gi 1955 m. data pažymėtas leidinys, išleistas Londone, Anglijoj, apie Viliaus Uiversitetą — priklauso žymiajam mūsų mokslininkui, Prof. Mykolui Biržiškai. Ir kas gi išsamiau galėtų pasisakyti ir parašyti apie tą mūsų mokslo šventovę, jeigu ne profesorius M. Biržiška. Juk tas žmogus su mokslu, o taip lygiai ir su Vilniumi yra suaugęs, galima sakyti, su dūšia ir kūnu. Kiek jo tenai (Vilniuje) dirbta, kiek kentėta, sielotasi jo reikalais, kad jis ir čia, gyvendamas išeivijoje, niekad negali pamiršti numylėtojo Vilniaus.

Juk Prof. M. Biržiška jau nuo 1915 m. dalyvavo Vilniaus lietuvių darbe, besiryžtant atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Nuo 1925 m. jis buvo įkurtosios Vilniaus Vadavimo S-gos Centro Komiteto pirmininkas, nuo 1940 iki 1944 m. Vilniaus Universiteto rektorius.

Su kokia didele meile Prof. M. Biržiška žiūri į Vilnių, galėtų pavaizduoti jo laiškelio, rašyto šių eilučių autoriui 1952 m., ištraukėlė, kurią čionai cituoju:

„...Tas tiesa, Lietuvon grįžtant man būtų svarbiausia dirbti Vilniuje — ne todėl, jog su juo mane sieja mano praeities darbas (ilgai dirbau ir Kaune) ir jog sentimentas ten mane traukia, bet todėl, visų svarbiausia, jog man rūpi kuo galint prisidėti prie Vilniaus įlietuvinimo tautiniame mūsų gyvenime, kad Vilniaus dvasia naujose istorinėse sąlygose galingai spinduliuotų ir nustatytų lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės raidos turinį ir kryptį. 1919 — 1939 m. Lietuva, deja, tebuvo tik Kauno Lietuva, kurioje mūsų tauta tik iš dalies tegavo save išreikšti, ir Vilniaus siekimas tejungė ją su Vilniumi, kurio istoriškai — tautinė mūsų veikla dirbtinai buvo nutraukta, prie mūs neprileista, ir Vilniaus dvasinio pulsavimo beveik neturėjome, jo nejautėme. Lietuva be Vilniaus — nėra dar tikroji Lietuva, tik koks erzacas. Kovodami dėl Lietuvos laisvės, niekados nenutylėkime Vilniaus. — M. Biržiška".

Tai ypatingai reikšmingi mūsų tautos veterano, mokslininko ir Vilniaus kovotojo žodžiai, kurie išvysta spaudos skiltis pirmą kartą.

Kanada.

— — —

* New Yorko gubernatorius Averrel Harriman, 12-sis iš eilės Amerikos gubernatorių, pagerbė Lietuvos laisvės kovą, deklaruodamas Vasario 16-ją Lietuvos nepriklausomybės diena.

* „New York Times" savo vedamajame Vasario 16-tą pabrėžė, kad Lietuva su savo broliškomis valstybėmis Latvija ir Estija yra ryškiausias Sovietų nusikaltimo pavyzdys.

MATERIALIZMO PAVOJUS

Smerkdamas nacionalizmą Pijus XII savo kalboje pakartojo tai, ką 1937 m. kalbėjo Pijus XI: "Kas rasę ar tautą ar kurias kitas žmonių sukurtas visuomeninių formų vertybes pastato viskam augščiausia norma, joms suteikia net religinę vertę, tas iškreipia ir falsifikuoja Dievo sukurtą ir Jo išsakytą daiktų tvarką".

Antrasis kraštutinumas, apie kurį kalba Algis Žukauskas, rašydamas tautybės ir patriotizmo klausimu, yra kosmopolitizmas. Tai atitrūkimas nuo kiekvienam žmogui natūralios bendruomenės ir nuo natūralaus žmogaus reiškimosi būdo. Kosmopolitizmo geriausias pavyzdys yra marksizmas, vietoj tautinės bendruomenės statąs pasaulio proletariato bendruomenę, sujungtą klasinių interesų be atodairos į tautybes ir tautinius skirtumus.

Nagrinėjant patriotizmo klausimą iš esmės, kyla daug painiavų, kurios kartais nulemia praktikoje žmogaus gyvenimą. Sakysime, kad tas yra patriotas, kuris palikęs šeimą, gerą gyvenimą eina ginti tėvynės laisva valia, niekeno neverčiamas. Dideli patriotai yra šių dienų miško broliai — partizanai ir niekas neabejoja apie jų heroizmą. Tačiau tremties gyvenimas yra visai kitoks. Jis turi atskirus ir visiškai skirtingus aspektus, negu dabartinis gyvenimas pavergtoje Lietuvoje. Gyvenimas vienur geresnis, kitur blogesnis, tačiau uždaviniai mūsų Tautai yra labai panašūs. Pirmoje vietoje ateivis žino, kad turi išlaikyti save nepažeista fiziškai ir dvasiniai, bet žino lygiai taip pat, kad jam turi rūpėti ir bendri Tautos ir tautiečių ateivių reikalai. Kaip lygiai ligoniai, vede ar nevedę, gražiai gyvena ar blogai turi eiti ginti Tėvynės, jeigu ji pavojuje, taip lygiai ir išeivijoje esa lietuviai, gerai gyvena ar blogai, vedę ar nevedę, visi žodžiu, turi šventą pareigą aukotis ir kovoti tomis priemonėmis, kurios prieinamos, kad Tauta būtų laisva.

Niekas neabejoja, kad daug lengviau dirbti geresnėse gyvenimo sąlygose net tą patį išlaisvinimo darbą, gal būt pateisinimas, kodėl didelė dauguma mūsų inteligentijos persikėlė į šiaurinius kraštus, bet taip pat neturėtume užmiršti, kad pats gyvenimas kartais reikalauja aukos dėl kitų gerovės, turiu minty mūsų tautiečių. Tada net kartais gali būti ir šventa pareiga paaukoti asmeninius ar šeimos interesus augštesniam gėriui, kuriuo užsitarnaujama lygiai tokia pat garbė, kaip ir kovojant su ginklu rankoje. .....

Mes gyvename ir kvėpuojame materializmo dvasia. Esame ja persunkti ir ta dvasia daro labai didelę įtaką į visą mūsų elgseną. Karštligiška emigracija ir koncentravimasis tik į vieną vietą gali kada nors kaip tik neigiamai atsilieptі mūsų Tautai, kaip kad buvo padaryta ta klaida, kada visi inteligentai važiavo į Lietuvą atgavus nepriklausomybę negalvojant, kad gali kada nors ateiti vėl tremties laikas ir gali reikėti mesti didelius potencialus, kad atgaivinus merdinčią lietuvišką dvasią užsienyje.

Turime labai gerai apsižiūrėti ir nepalikti be reikiamo skaičiaus inteligentų ir tuos kraštus, kurie ne taip palankūs įsikūrimui, bet turi priglaudę daug tautiečių, kurie taip pat turi mums būti artimi.

A. Kalnujiškis

Brangūs Broliai ir Sesės pavergtoje Tėvynėje Lietuvoje

Pasinaudojant „Amerikos Balso" palankumu, kalba į Jus iš tolimos Pietų Amerikos Aleksandras Polišaitis, kaip Nepriklausomos Lietuvos Konsulas San Paulyje, Brazilijoje.

Pirmiausiai siunčiu Jums, Broliai ir Sesės, anoj pusėj geležinės uždangos sulaukusius VASARIO ŠEŠIOLIKTOSIOS, savo ir visų Brazilijoje gyvenančių lietuvių vardu nuoširdžiausius sveikinimus ir linkėjimus.

Vasario 16 diena lietuvių tautos gyvenime yra vienas iš didžiausių istorijos įvykių. Tą dieną 1918 metais Lietuvos Taryba paskelbė: atstatanti nepriklausomą, demokratiniais pamatais sutvarkytą, Lietuvos Valstybę su sostine Vilniuje ir tą valstybę atskiriant nuo visų valstybinių ryšių, kurie yra buvę su kitomis tautomis, kitaip sakant, nelaisvės pančių ilgai kankintą lietuvių tautą per savo įgaliotus asmenis, 1918 metais vasario mėn. 16 dieną pareiškė pasauliui norinti pati šeimininkauti savo krašte, norinti įkurti savo valstybę.

Taip kad, 1918 metais vasario 16 dieną liko atskleisti prieš lietuvių tautos akis, nepriklausomo nuo bent ko, savarankiško valstybinio gyvenimo horizontai. Tuo būdu, **Vasario Šešioilktoji** Nepriklausomybės laikais buvo džiaugsmo ir triumfo šventė, nes jai buvo Lietuvos laisvės krikšto atnaujinimo šventė. Dabar, anų laimingų laikų **Vasario Šešioliktoji** mums yra tik ta praeitis, iš kurios turime stiprybę semti. O tai mums itin svarbu, nes prieš mus stovi didžiausias uždavinys — išvaryti iš Lietuvos žiaurųjį jos okupantą ir sugriauti jo pastatytas lietuviams kalėjimų sienas. Kaip jau anksčiau minėjau Vasario 16-ji yra stiprybės šaltinis — galinga priemonė padėti mums tą uždavinį atlikti. Ji suteikia mums stiprių akstinų veikti ir aukotis kovai už tėvynės laisvę. Kartoju, ji yra gyvųjų tautinių jėgų gaivinimo ir stiprinimo šaltinis bei atnaujinimo ir grūdinimo tautos ryžto ištesėti toj kovoj ligi laimėjimo. O, kad laimėsime, tai abejonės nėra, tik turime būti vieningi. To, pirmon eilėn, reikalauja iš mūsų visų — Lietuvos laisvinimo byla. Tą, pilnai supranta, ir Brazilijos lietuviai, todėl ir jie, kaip ir kituose kraštuose, gyvenantieji lietuviai, savo darbais ir aukomis remia tėvynės laisvinimo kovą. Ir visi tiki, kad jau netoli ta iškilminga valanda, kada Laisvės Varpas vėl prabils **Vytauto Didžiojo Muzėjaus** bokšte. Tik mūsų širdys neramios dėl Jūsų kiekvieno ten likusio. Būkite ištvermingi ir stenkitės išlikti, nes baugu ir pagalvoti, ar berasime ką sugrįžę. Tad ir poetas sako:

Ar nebus mūsų skausmas didysis
Vien tik lašas rasos?
Kai po kaimus ir klonius Dubysos
Vien mirtis bealsuos?

Ar be kryžių kapuos nepaklysim
Brolių mūs ir sūnų?
Po sunkių valandų kai sugrįšim
Po sunkiųjų dienų...

Todėl saugokitės, svarbiausia būkite vieningi. O Jūsų kančios ir pasiaukojimas duos mūsų tautai naują ir šviesų pirsikėlimą. Praeis naktis — išauš rytojus. Kaip pavasario sniegas ištirps pavergėjų gaujos ir brolybėje supintomis rankomis vieningai žengsime į gražų ir laisvą gyvenimą.

O Jūsų nekaltas kraujas — tai dangun šaukiąs balsas, neliks be prasmės. Taurioji žmonijos sąžinė ir didžiosios pasaulio demokratijos vieną dieną tars savo lemiantį žodį ir mūsų krašto nepriklausomybė bus vėl gyva.

Tad, baigdamas savo žodį, aš dar kartą savo ir Brazilijoje gyvenančių lietuvių vardu, sveikinu Jus, Broliai ir Sesės, pavergtoje Tėvynėje bei linkiu Jums Augščiausiojo palaimos ir ištesėjimo iki nebetolimo laisvojo ryto.

San Paulo, 1956 m. vasario mėn. 16 d.

Išrinkta Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Centro Valdyba ir Revizijos Komisija

Vasario mėnesį Reorganizacinės Komisijos rūpesčiu įvyko korespondenciniu būdu Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Centro Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai. Iki balsų skaitymo dienos gauta 77 LKM Akademijos narių balsavimo laiškai, (kas sudaro 90,7%), kadangi yra gauta balsavimo laiškų po balsų suskaitymo, balsavusiųjų skaičius tikrenybėje yra didesnis, bet šių pavėlavusių balsai nebeskaitomi, o jų laiškai neatidarius sunaikinami).

Į Centro Valdybą išrinkta:
Prof. Dr. Zenonas Ivinskis (gavęs 73 balsus iš 77),
Kun. Dr. Ant. Liuima S. J. — 71,
J. E. Vyskupas Dr. Vincas Padolskis — 61,
Kun. Dr. Vytautas Balčiūnas — 56,
Kun. Dr. J. Vaišnora M.I.C — 54,
Prel. Dr. Vladas Tulaba — 41.

Lieka kandidatais:
Kun. Lic. Rapolas Krasauskas — 18,
Kun. Dr. P. Rabikauskas S.J. — 18,
Kun. Lic. Vincas Minsevičius — 16.

Į Revizijos Komisiją išrinkta:
Prof. Dr. Juozas Eretas — 64,
Prof. Dr. Jonas Grinius — 48,
Min. Dr. Eduardas Turauskas — 34.

Lieka kandidatais:
Prel. Mykolas Krupavičius, Teol Kand. — 22,
Kun. Dr. Jonas Aviža — 19,
Prel. Prof. Kazimieras Šaulys — 18.

Naujai išrinktoji Centro Valdyba pareigomis pasiskirstys balandžio mėn. pradžioje, prof. Dr. Zenonui Ivinskiui grįžus iš Baltų Instituto Pirmininko pareigų Vokietijoje.

---

* **Didžiausias Kanados savaitr. "TheEnsign"** Vasario 16-sios proga išsispausdino apie Lietuvą du straipsnius, iliustruotus Kauno Rotušės ir 2-jų lietuvaičių taut. drabužiais nuotraukomis. Žurnalo leidėjas ir redaktorius yra kilimo panevėžietis Keyserlingkas.

* **Prof. A. Maceina** rašo „Dostojevskio religijos filosofiją" ir pradėjo rinkti medžiagą knygai apie komunistinį žmogų.

* **Per Vasario 16-tos minėjimą** San Paulyje Šv. Juozapo Bendruomenės choras, diriguojamas komp. Juozo Strolios padainavo keletą dainelių, būtent:

Laisvės daina — muz. J. Žilevičiaus, Kur bėga Šešupė — č. Sasnausko, Tvanas — muz. Juozo Strolios. Solo partiją atliko V. Tatarūnas, piano akompanavo R. Steponaitytė ir minėjimą baigė Tautos Himnu.

JONAS GAILIUS

GUNDYMAI

Apysaka

(Tęsinys)

11.

Ruduo groja vėjo smuikais ir nešioja pageltusius lapus.

Miesto gyventojai nemato rudens dailininko spalvų ir negirdi jo melodijų. Nutraukę visus ryšius su natūralia gamta, nieko daugiau nemato, kaip augštus miesto rėmus, perpildytas gatves ir kelis nuskurdusius medžius.

Pavasaris jiems atneša saulę ir išneša iš kambarių šaltį. Pagrindinis pavasario džiaugsmas — nereikės trepsėti apie krosnį ir rūpintis kuru. Ruduo vėl pirmena, kad jau baigiasi šiluma ir kad vėl reikės stypčioti apie ugnį.

Miesto gyventojas neturi natūralios žmogaus širdies. Jis nežino, ką reiškia laukinio laukų vėjo gūsis, ką byloja plačiose erdvėse išsiskėtriojęs laukinės obels medis, ką kužda prie siauro tako šiugždanti smilga.

Galbūt jis ir žmogiškuosius jausmus kitaip pergyvena, virtęs žmonėms patvinusių gatvių bastūnu. Galbūt jis ir visatos Kūrėją pergyvena kaip kabineto viršininką, bespoksantį į popierių krūvą ir bejieškantį formalios klaidos.

Galbūt...

Aldona Montvydienė nutaria iškeliauti iš savo miesto ir gelbėti tai, kas dar galima. Šiurpas lediniu šalčiu perveria jos sąnarius, kai pasižiūri į baltaplaukę dūkrelę ar į giedriai besijuokiančio vyro veidą. Juk užtenka mažutės audros, užtenka piktos valios žmogaus, kad ir jų šeimos lizdas imtų byrėti: kad ji netektų savo vyro, o dūkrelė — tėvo.

Paskutinis Stefanijos vaizdas ją iki pačių sielos gelmių sukrėtė. Ji niekad nemanė, kad, pasikėsinus į tada neapkęstos moters laimę, būtų taip katastrofiškai subiręs visas gyvenimas.

Ją kaltino Stefanijos permatomas ir sumenkęs kūnas. Kaltino jos įdubusios akys; kaltino kaulėtos rankos, tylus žvilgsnis, atsidūsimai, kantrus ir stoikiškas visų nelaimių pernešimas.

„O taip, aš būsiu niekam verta moteris ir turėsiu laukti teisingos Dievo bausmės, jei nemėginsiu atitaisyti skriaudos", galvojo.

Tik dėlto ji su šeima važiavo pas ją į sodžių, tik dėlto teiravosi apie Vilkaitį, tik dėlto ir viena su ligone pasikalbėti panoro.

Vilkaičio naujas žingsnis pasiekė ją kaip džiaugsmingiausia žinia. Dabar, jos nuomone, reikėjo tiktai švelnios įtaigos, tik atsargaus jo sąžinės sujudinimo, kad jis pasiryžtų savo kaltę iš pagrindų atitaisyti.

Ir vyras pritarė jos sumanymui.

„Abudu buvome šitos šeimos dramos netik liudininkai, bet ir aktyvūs dalyviai. Abu iš tos dramos aukos sulaukėme netik užuojautos, bet ir nuoširdžiausios pagalbos. Dabar pats laikas atsiteisti mudviem jei ne gyvam žmogui, tai bent skeletui, kad ramiai akis užmerktų", pasakė ir dargi su dūkrele į stotį palydėjo.

Eina Aldona Montvydienė gerai pažįstamo miesto gatvėmis, tačiau nesidomi nei krautuvių vitrinomis, nei praeivių veidais. Ji net nebijo susitikti senų laikų pažįstamus, kad kartais jie nesuklystų ir nebelaikytų jos praskrendančia paukšte.

„Viskas praeina", pakartoja prieš kelias dienas girdėtą Stefanijos posakį." „Taip, viskas praeina: ir jaunystė su nerūpestingomis godomis, ir kaitrūs širdies užsidegimai, ir nuotykių išsiilgusi širdis. Ir jaunystės jausmai, jautrūs kiekvienam stuktelėjimui iš šalies, praeina. Lieka realus gyvenimas, o paskui... amžinybė".

— O, Aldona! — nutraukia jos mintis jaunas praeivis. — Kur buvai prapuolusi? Būtinai užeik pas mane...

Aldona parausta. Ji mielai praeitų nieko nepakius, kai šis jaunuolis kalba praėjusių laikų stiliumi.

— Ačiū, negalėsiu. Turiu svarbių reikalų, p. Stanaiti.

— Koks aš tau Stanaitis, Aldona! Vadink mane ir toliau Maikiu...

— O mane vadinkite Montvydiene...

— O, jeigu taip, tai labai atsiprašau! — nustemba jaunuolis ir, ilgai negaišdamas, nueina savo keliais.

„Viskas praeina", galvoja, „ir trumpa pažintis, ir mėnesienos, ir kaitrus jaunų akių žvilgsnis... Lieka gyvenimas".

Į jos paklabenimą niekas neatsiliepia. Tačiau ji neina šalin. Ji pasiryžusi tol laukti, kol kas nors atidarys duris.

Pro langą pamato sujudėjusį šešėlį. Tai, matyt, Vilkaitis tikrina, kas ateina sudrumsti jo ramybę.

Aldona dar kartą pabarškina. Paskum ir paskambina. Vėl laukia.

Pagaliau išgirsta netvirtus žvilgsnius. Jie prie pat durų nutyla, o ranka atsargiai praveria duris.

— Na, ir užsibarikadavo, p. Vilkaiti, — sako pasisveikinusi Aldona. — Maniau, kad jau manęs savo pažįstama nenorite pripažinti.

— Prašau toliau! — Vilkaičio balsas sausas, be jokio atspalvio, o jis pats sublogęs, pasenęs, visai nepanašus į save.

(Bus daugiau)

Budėk

Ko mums trūksta?

Skautų organizacija, netik čia Argentinoje, bet, kaip skautiškoj spaudoj tenka užtikti, visur gyvena tais pačiais vargais, sunkumais ir nedatekliais. Ir visi tuo pačiu skundžiasi. Skundžiasi nebuvimu kas paremia skautiškąją veiklą, atseit nebuvimu organizacijos tvirto užnugario.

Nenoriu čia liesti ir nagrinėti kitų kraštų pasisakymų. Mums svarbu patiems pažvelgti realiai į mūsiškąjį gyvenimą Argentinoje.

Prieš kiek laiko, įsikūrusi skautų organizacija Argentinoje, išvystė pusėtiną savo veiklą: per gana trumpą laiką buvo suruoštos 2 stovyklos, keleta didesnių bei mažesnių pasirodymų visuomenei, įsigytas šioks toks inventorius, kaip palapinės, vėliava ir k. Bet ši normali veikla neilgai tetruko ir vietoj kad organizacijos gyvenimas gerėtų ima smukti, ir kol visiškai apmiršta. Ir kodėl? Todėl, kad nebuvo tvirto, tikro skautiško pagrindo, nebuvo stengtasi sudaryti organų, kurie tą veikimą remtų.

...Kol dalykas buvo visiškai naujas, visi bėgo, dirbo, stengėsi, o kaip viskas normalizavosi, liko organizacijos kasdienybė, nebeatsirado naujenybių, visiems tiems entuziastams toks gyvenimas pasidarė nebeįdomus ir visa veikla pradėjo stoti ir ilgainiui visa organizacinė našta krito ant vieno vadovo pečių. Ir tas pradžioje vežė, kol galų gale pavargo. Ir viskas pakibo ore. Čia ir buvo didžiausias trūkumas to, kas duotų impulso ir judėsį organizaciniam gyvenimui. Kad dabar išvengtume praeities klaidų, turime pagalvoti, ar nevertėtų jau šiandie sudaryti tam tikrą organą, kurio paskirtis ir būtų laiks nuo laiko paremti skautiškąją veiklą. Šį organą turėtų sudaryti asmenys pažįstą gerai skautiškąją organizaciją, jos veiklą. O tokių asmenų berods turime čia pat Argentinoje. Ką jie iki šiol yra padarę skautų organizacijai sustiprinti? Gyvena užsidarę vienuolišku gyvenimu, tepasirodydami labai retais atvejais...

Reikėtų dar sudaryti ir antrąjį organą, kuris būtų kaip ir skautų globos ar rėmėjų ratelis.

Į jį turėtų įeiti kaip skautų tėvai, taip ir visi kiti visuomenės atstovai, kuriems skautų veikla nėra svetima ir kurie ja domisi ir jai pritaria.

Tų organų pareiga būtų padėti vadovui nenormalioms veikimo sąlygoms susidarius. Ta pagelba galėtų pasireikšti labai įvairiuose klausimuose: kaip stovyklų suruošime, pasirodymu, bei švenčių rengime ir t. t.

Žinoma, visi čia turi parodyti gerą valią ir visišką reikalo supratimą ir kas svarbiausia; atsisakymas nuo bet kokių asmeniškų ambicijų, reikalingas tikras tiesus skautiškas kelias.

Skautų organizacija negali būti ir nėra organizacija atskiros šeimos ar vieno paskiro asmens, kuris ar kurie primestų savo valią.

Viso to akivaizdoje skautų draugovė nenorėdama kartoti praeities klaidų ištiesė nuoširdžią bendradarbiavimo ranką Ats. Karių S-gai ir tikisi, kad visi paseks tuo pavyzdžiu ir atsiras visų tarpe broliškas bendradarbiavimas. Tuo keliu eidami lengvai nugalėsime pakely pasitaikiusias kliūtis, tad "kur du stos visados daugiau padarys!"

Vyr. Skilt. St. Babronis,
Skautų dr-vės draugininkas Argentinoje.

Skautų Sąjungoj įvykę pasikeitimai

Per sąjungos korespondencinį skautininkų suvažiavimą, kuriame dalyvavo 209 asmenys, iš kurių 120 vyrų ir 29 moterys.

Balsavimuose aktyviai dalyvavo 175 asmenys. Priimtos kaip teisingos 165 balsavimo kortelės. Korespondencinio suvažiavimo metu priimti šie svarbesnieji nutarimai:

Buvo iškeltas klausimas dėl vieningos skautų ir skaučių organizacijos ir nutarimas 135 balsais prieš 34 priimtas: Pasaulio Lietuvių Skautų Sąjunga yra vieninga organizacija, bet ne atskiros skautų bei skaučių sąjungos.

Buvo pareikštas pageidavimas ir jis priimtas 97 balsais prieš 28, kad sąjunga vadintųsi „Lietuvių Skautų Sąjunga" bet ne „Lietuvos Skautų Sąjunga" kaip ne kurie iki šiol vadino.

Priimtas nutarimas, kad Skautų Tarybos pirmininkas būtų renkamas visos koresp. suvažiavimo Sąjungos dalyvių ir būtų vadinamas Skautų Sąjungos Pirmininku.

98 balsais prieš 55 priimtas nutarimas, kuriuo sulyginta dvasios vadovų teisės, įsileidžiant į pirmiją ir kitų konfesijų dvasios vadovus.

Įneštas ir priimtas svarbus nutarimas, kad ateity koresp. suvažiavimuose tegalės dalyvauti tik aktyvūs skautininkai. Šis nutarimas buvęs priimtas 108 balsais prieš 48.

Suvažiavimas pritarė sudarymui reguliamino skautininkų laipsniams gauti.

Tenka apgailėti, gal vienas iš svarbiausių klausimų paliktas neišspręstas: patyrimo laispnių programos išdirbimas ir pritaikymas visiškai skirtingoms ir naujoms tremties gyvenimo sąlygoms.

Š. m. kovo mėn. 4 dieną skautai buvo surengę Šv. Kazimiero, Lietuvos Skautų globėjo akademinį minėjimą parapijos salėje.

Uniformuoti skautai dalyvavo pamaldose, o po jų buvo susirinkę prie Šv. Kazimiero altoriaus rimties susikaupimui.

* * *

Lietuvių Radijo valandėlės vedėjui p-nui Zeferinui Juknevičiui už pranešimą per lietuvių radio pusvalandį apie skautų rengiamą Šv. Kazimiero minėjimą reiškiame nuoširdų lietuvišką Ačiū!

Lietuviai Skautai.

* * *

Gen. T. Daukantui už straipsnio „Jūros Skautai" nurodytus netikslumus dėkojame.

Red. Kolegija

* * *

Š. m. kovo mėn. 8 dieną oficialaus vizito į Argentinos Skaučių Asociacijai atvyko iš Anglijos ponia Ethel Rusk Dermady, kuri yra Tarptautinės Skaučių Asociacijos Generalinė sekretorė.

Viešnia išbus Argentinoje apie savaitę laiko ir lankysis įvairiuose Argentinos nacionalinių skautų institucijose. Ji buvo sutikta ir pasveikinta Argentinos Skaučių vyriausios vadovybės taip pat ir prancūzų skaučių vadovybės Argentinoje.

Š. m. kovo mėn. 9 dieną Lietuvai Išlaisvinti Centro pastangomis buvo sušauktas visų lietuviškų organizacijų atstovų pasitarimas, kurių tarpe buvo atstovaujama ir lietuvių skautų draugovė. Priėmus visas Vasario 16 minėjimo apyskaitas gautą pelną virš 3000 pezų kuo skubiausiai nutarta pasiųsti Vasario 16 Gimnazijai. Skautų bendradarbiavimui laike ruošto minėjimo ir pagerbiant žuvusius dėl Lietuvos laisvės išreikštas pasitenkinimas. Skautų atstovas painformavo ta pačia proga kitų organizacijų atstovus apie vykstančią Vasario 16 gimnazijai paremti rinkliavą ir prašė ją **paremti.**

BERISSO

BERISSO LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS BUS PARAPIJOS BAŽNYČIOJE

ŠIA TVARKA:

KOVO 29 D., Did. Ketvirtadienį, 19 val. — šv. Mišios ir po Mišių pamokslas.

KOVO 30 D., Did. Penktadienį, 18 val. — pamokslas ir Kryžiaus Keliai.

KOVO 31 D., Did. Šeštadienį, pamokslas ir Kryžiaus Keliai.

BALANDŽIO 1 D., Velykų dieną, 6 val. Prisikėlimo procesija ir šv. Mišios.

Rekolekcijas ves
kun. J. Margis MIC.

Po pamokslų bus klausoma išpažinčių. Ligoniai lankomi dienos metu.

LA SOCIEDAD LITUANA CATOLICA CULTURAL Y DE SOCORROS MUTUOS "MINDAUGAS"

Tiene el agrado de invitar a todos los asociados a la ASAMBLEA GENERAL EXTRAORDINARIA que tendrá lugar el día 25 de Marzo de 1956 a las 17.00 hs. en la Sede Social de esta Institución, para tratar el siguiente:

ORDEN DEL DIA:

1º) Lectura del Acta Anterior.
2º) Memoria y Balance del Ejercicio Anterior.
3º) Elección de dos socios para firmar el Acta.

Artículo 37: Si a la primera citación no concurriera el número de socios que determina el artículo procedente, transcurrida una hora la Asamblea se realizará con el número presente. —

Alicio Zemaitis,
prezidente.

Pedro C. Glenza,
Secretario Geenral.

Kovo 5 d. TT. Marijonų Vienuolijos Generolas Kun. V. Mroczek aplankė Berisso lietuvių koloniją. Pietus skoningai paruošė p. p. Miselių šeima. Po pietų garbingasis svečias kartu su Aušros Vartų liet. parap. klebonu kun. Pr. Garšva, Berisso lietuvių kolonijos kapelionu kun. J. Margiu, beto kun. Podesta iš La Platos seminarijos ir p. A. Mičiūda aplankė Berisso mieste esančias koplyčias, kur laikomos šv. Mišios. Svečias padarė vizitą ir vietos klebonui kun. Chocarro. Pavakariais Berisso lietuvių kolonijos veikėjų būrelis susirinko p. p. Mikelaičių namuose ir prie arbatėlės išreiškė Marijonų Generolui pageidavimus. Tarp svečių buvo „Mindaugo" dr-jos pirm. A. Žemaitis, p. p. Stundžiai, Mekšrūnai, p-lė L. Marcinkevičiūtė ir p. Būčienė, a. a. vysk. Būčio giminaitė. Generolas buvo sužavėtas Berisso lietuvių veikla ir pažadėjo atsižvelgti į jų pageidavimus artimoje ateityje pagal galimybes.

SUKŪRĖ ŠEIMOS ŽIDINĮ

Albertas Mikaliūnas ir Anastazija Ukrainiec vasario 25 d. priėmė moterystės sakramentą Berisso vietinėje bažnyčioje. Moterystę palaimino kun. F. Chocaro. Sutuoktuvių liudininkai buvo T. M. de Ukrainiec ir V. Stundžia. Vestuvių vaišės buvo Mindaugo dr-jos ptalpose. Jauniesiems apie 200 svečių sugiedojo "Ilgiausių Metų", palinkėjo jiems ilgo ir laimingo gyvenimo. Sutuoktuvininkai susilaukė daug brangių dovanų. Po vestuvių jaunieji išvyko į Mar del Plata.

Dalyvis

* **Ligonei Marijai Zujytei** Berisso lietuviai suaukojo 830 pezų. Ligonė visiems aukavusiems nuoširdžiai dėkoja, ypač Griškams, Baltušiams,

* * *

PADĖKA

Š. m. kovo mėn. 4 d. įvykusio Lietuvos Skautų Patrono Šv. Kazimiero mirties sukakčiai paminėti talkininkams:

P. Jonui Vedegiui su paskaita Lietuva Šv. Kazimiero laikotarpy,

Kun. Pranui Garšvai už duotas Šv. Kazimiero gyvenimo nuotrupas,

P. A. Slančiauskui padainavusiam solo keletą dainelių,

P-lei Eugenijai Čikštaitei, akompanavusiai per visą muzikinę programos dalį,

Kvartetui „Aitvarai" už keletą melodingų dainelių išpildymą ir visiems programos klausytojams reiškiame širdingiausią skautišką padėką.

Lietuvių Skautų Draugovė

PADĖKA

TT. Marijonai maloniai dėkoja p. p. Miseliams ir Mikelaičiams už gražų priėmimą Marijonų Vyriausiojo Vadovo.

RENGIAMASI SUKAKČIAI

Mindaugo Dr-ja Berisse smarkiai rengiasi paminėti 25 m. gyvavimo sukaktį. Numatoma, kad bus šventė per 3 dienas. Balandžio 7 d. šv. Cecilijos choras išpildys dainų programą, balandžio 15 d. bus pamaldos už mirusius dr-jos narius, bendri pietūs dr-jos kūrėjų bei veikėjų garbei, o balandžio 28 d. Coro Popular de Berisso vadovaujamas dr. L. Bava duos dainų koncertą. Pilna sukaktuvių programa bus atskiruose lapeliuose.

Seniai jau Rosario lietuviai neturėjo tokio įspūdingo ir gražaus pobūvio. Jie ilgai bus dėkingi pramoninkui p. J. Čikštui ir šauniajam „Aitvarų" kvartetui, su kuriais jie atsisveikino sakydami — "Iki greito pasimatymo!"

PUIKI ŠV. KAZIMIERO ŠVENTĖ

Kovo 2, 3 ir 4 dienomis Rosario lietuvių parapija iškilmingai minėjo savo globėjo metinę šventę. Keturias dienas iš eilės propagandos automobilis garsino šventės programą Rosario gatvėse. 2, 3 ir 4 d.d. parapijos sode vyko turtingas kermošius su įvairiomis pramogomis ir žaidimais. Kovo 4 d. įvyko priėmimas, kuriame dalyvavo Rosario burmistras, vietos pulkininkas, policijos vadas ir daug augštų svečių. 5 val. po pietų įvyko procesija miesto gatvėse, kurioje dalyvavo didelė minia žmonių su svečiais iš apylinkinių parapijų. Plačiau apie šventę sekantį kartą.

Alberto Mikaliūno ir Anastazijos Ukrainiec sutuoktuvės vasario 25 d. Beri sse.

ROSARIO

* **ROSARIO LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS bus Šv. Kazimiero par, bažnyčioje kovo 29, 30 ir 31 d. 7,30 val. vakarais. Pamokslus sakys kun. J. Duoba MIC ir kun. V. Palubinskas MIC.**

ĮSPŪDINGAS LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Vasario 25 d., šeštadienį, Lietuvių Šv. Kazimiero parapijos salėje įvyko įspūdingas Vasario 16 — Lietuvos Nepriklausomybės — minėjimas. Po įžanginės parapijos klebono kun. Pr. Brazio kalbos, į susirinkusius lietuviškai prabilo Jo Prakilnybė Vyriausiasis Marijonų Kongregacijos Vadovas Tėvas Vladislovas Mroczek MIC, kviesdamas visus pasitikėti Dievo Apvaizda ir likti ištikimiems Dievui ir Tėvynei.

Sekė Urugvajaus Lietuvių atstovo p. Antano Brazio žodis, kuriame jis perdavė to krašto lietuvių sveikinimus ir išreiškė visų lietuvių bendras viltis, kad tiesa ir teisingumas nugalės ir vėl prašvis laisvės rytas mūsų Tėvynei.

Buenos Aires Lietuvių Bendruomenės ir Argentinos Lietuvių Prekybininkų ir Pramonininkų vardu kalbėjo pastarosios pirmininkas p. K. Čikštas. Savo ugningoj kalboj kvietė visus būti vieningiems ir vertiems Lietuvos atstovams šiame krašte.

Oficialiąją dalį baigė Rosario Lietuvių Bendruomenės pirmininkas p. Vytautas Makauskas, svetimtaučiams svečiams ispanų kalba nupasakodamas šios šventės tikslą ir dabartinę Lietuvos padėtį.

Meninėje šventės dalyje pasirodė Buenos Aires lietuvių kvartetas „Aitvarai", duodamas turtingą ir puikaus stiliaus lietuviškų dainų programą. Pertraukos metu pora šventei pritaikintų eilėraščių padeklamavo gabi Rosario lietuvaitė Olgytė Tičionytė. Minėjimas buvo baigtas Lietuvos himnu.

Rytojaus dieną, sekmadienį, „Aitvarų" kvartetas giedojo lietuvių sumos metu. Po sumos trumpas svečių iš Santa Fe, Berisso ir Buenos Aires pagerbimas, kurio metu patriotinę kalbą pasakė pp. J. Kaušpadas ir K. Liutkevičius. Kadangi svečiai ir didelė vietinių lietuvių dalis dėl įvairių priežaščių neturėjo progos dalyvauti šeštadienio meninėje programoje, buenosairiečių kvartetas „Aitvarai" pakartojo didelę dalį savo programos, ją papildydami ir naujomis dainomis. Visiems jų dainavimams taip patiko, kad publika nesutiko jų lengvai paleisti, savo nesustojamais plojimais priversdama jaunąją pianistę p-lę Čikštaitę ir jaunuosius dainininkus pakartotinai pasirodyti scenoje.

Po programos sekė puikiai paruoštas asado pobūvis, kurio metu skambėjo lietuviškos dainos. Kai atėjo laikas svečiams grįžti į Buenos Aires, didelis lietuvių būrys kaip savo jaunesniuosius brolius išlydėjo iki pat p. J. Čikšto automobilio, kuriuo šie grįžo namo.

SVEČIAI ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJE

Grįždamas iš Villa del Dique, kur vedė lietuvaitėms atostogas, lietuvių šv. Kazimiero parapijoje keletai dienų buvo sustojusios Avellanedos lietuvių parapijos mokyklos direktorė Ses. M. Dilekta ir Ses. M. Kamila. Viešnios prisidėjo prie šv. Kazimiero šventės suorganizavimo.

BRANGŪS TAUTIEČIAI

Pasinaudodamas lietuviško radio pusvalandžio organizatorių palankumu, kalba į Jus Aleksandras Polišaitis — Lietuvos Konsulas San Paulyje, Brazilijoje.

Pirmiausiai, sveikinu šio pusvalandžio organizatorius — tėvus jezuitus asmeny tėvo Jono Bražiko ir linkiu geriausio pasisekimo. Neabejoju, kad ir mūsų visuomenė to pačio nusistatymo, nes kiekvienas supranta, kad spauda ir radio, tai vieni iš galingiausių ginklų tikslui atsiekti, o mūsų svarbiausias tikslas visiems gerai žinomas — išlaisvinti Lietuvą, kad ji, su savo likimo draugais, nebūtų palikta sovietiniam kolonializmui, kur laisvas veiksmas ir žodis yra visiškai nuslopinti bei šalia didvyriškai pasireiškiančio laisvės ryžtumo, ilgų metų bėgyje, įsidiegia nusivylimas. Bet, reikia tikėti, kad, nors lietuvių tauta ir daug turėjo pakelti, daug kentėti, bet pavergto lietuvio dvasia nepaluš ir jis niekad nesutiko ir nesutiks vergu likti. Tačiau, skaudu jam yra ir jis jaučiasi kaip ir apleistu, nes visa laisvinimo kova beveik remiasi tik jo paties noru vergu nebūti. Tai liūdna, todėl, mes, laisvojo pasaulio lietuviai, turime daugiau burtis, daugiau dirbti ir kovoti, kas kuo gali: kas darbu, kas pinigų — visi turėtų prisidėti prie Lietuvos išgarsinimo tarptautinėje plotmėje, aiškinant ir keliant Lietuvos valstybės būtinumo ir laisvės problemas svetimoj kalboj ir per radią, nes tai yra viena iš būtiniausių užduočių laisvinimo byloje, o ypač, propaganda svetima kalba.

Tuo būdu, ir šis lietuviškas radio pusvalandis, neabejotinai, laikui bėgant, įsitrauks į propagandos tinklą bei galimai prisidės prie Lietuvos ir jos nelaimės draugų laisvinimo bylos.

Tad, bagdamas savo šį žodį, dar kartą linkiu šio lietuviško radio pusvalandžio organizatoriams geriausios sekmės ir Aukščiausiojo palaimos.

P. S. Aukščiau pacituotas Aleksandro Polišaičio — Lietuvos Konsulo San Paulyje, Brazilijoje, sveikinimo žodis buvo pasakytas per radiją, atidarant š. m. kovo mėn. 4 d. lietuvišką radio pusvalandį San Paulyje.

San Paulo, 1956. III. 4 d.

A. ✝ A.

MŪSŲ MIRUSIEJI

Pranas Balkauskas mirė vasario 29 d. turėdamas 50 m. amžiaus nuo širdies smūgio. Prieš tai jau sirgo apie 2 mėnesius. Gyveno Miramar. Paliko nuliūdusią žmoną Sofiją Lukošaitę, sūnų Antaną, brolį ir kitus artimuosius. Palaidotas buvo su bažnytinėmis apeigomis Miramar kapinėse.

* Š. m. vasario 22 d. staiga mirė JUOZAS POVILĖNAS, gimęs 1893 m. kovo 28 d. Tverečiaus miestely, Švenčionių aps. Į Argentiną atvyko 1929 m. ir po metų vedė Liudviką Baltuškaitę iš Svedasų. Ilgus metus dirbo Alberio fabrike, ir Sarandi turėjo savo namą. Liūdinčios žmonos ir pažįstamų palydėtas į Sarandi kapus.

Teresė Dora Gikytė mirė kovo 2 d. Buvo gimusi 1953 m. balandžio 25 d. Temperley, Villa Sastre. Jos tėveliai Kazimieras ir Konstancija Šimkūnaitė giliai pergyveno dukrelės mirtį. Ponai Gikiai turi dar kitą dukrelę — Ireną, 11 m. amžiaus. Mirusios dukrelės krikšto tėvai buvo p. p. Šulniai. Palaidota Lomas de Zamora kapinėse prie sesutės Elenos — Alicijos kapo, kuri mirė 1951 m.

* **Per Teresės Doros Gikytės** laidotuves velionies karstą nešė Liucija Staniulytė, Jonė Kolegaie, Onutė Povilaitytė ir Nelida Kažėnauskaitė. Lydėjo ir Marytė Stasiulevičiūtė. Kipro Mežinsko ir Jono Stasiulevičiaus iniciatyva buvo surinkta iš apylinkės lietuvių ir įteikta mergaitės tėvams auka 1809 pezai.

Vaclovas Stasevičius mirė kovo 7 d. beeidamas į darbą nuo didelio kraujo spaudimo. Velionis buvo gimęs 1900 m. vasario 11 d. Kavališkių vienkiemyje, Vandžiogalos parap., Kauno apskr. Kilęs iš skaitlingos šeimos. Į Argentiną atvyko 1929 m. ir beveik visą laiką dirbo Quilmes alaus dirbtuvėje. Vaclovas buvo gero būdo, darbštus, duosnus. Nuliūdę liko: dvi seserys — Jonė Savickienė su vyru, dukra Onytė, sūnus Jonas, Elena Sadauskienė su šeima ir brolis Mykolas Stasevičius. Sekančią dieną su religinėmis apeigomis velionis buvo palaidotas Sarandi kapinėse. Daugybė vainikų papuošė jo kapą.

* **Elzbieta Stačkūnaitė-Latonienė** mirė kovo 7 d. Velionė buvo gimusi čeniškių kaime, Pabiržės valsč., Biržų apskr. 1889 m. lapkričio 15 d. Į Argentiną atvyko 1929 m. ir ištekėjo už Adomo Latono. Paliko nuliūdusius vyrą Adomą, dukterį Oną Leišienę su vyru ir Eleną. Palaidota sekančią dieną Sarandi kapinėse.

Ilsėkitės Viešpatyje mieli tautiečiai!

PADĖKA

Jonui Vyteniui, Leonui ir Adolfui Mušketams, visiems aukojusiems ir prisidėjusiems prie mano vyro laidotuvių širdingai dėkoju.

Liudvika Povilėnienė

Šv. Mišios už a. a. Juozą Povilą Čeponį ir Justiną Kudlį bus balandžio 29 d. 10.30 val. Aušros Vartų lietuvių bažnyčioje. Visus kviečia žmona Apolonija Čeponienė ir duktė Pranciška Čeponytė.

Mielas „LAIKO" skaitytojau, ar jau užsimokėjai prenumeratą?

A. a. Marija Ikiliotaitė-Viskatienė, mirusi š. m. vasario 19 d.

PAJIEŠKOJIMAI

kare žuvusio Vincento Dūdos, gimusio 1903 m. balandžio 5 d. Kurkliuose, artimieji,

kare žuvusio Vaclovo Dziko, gim. 1923 m. rugsėjo 12 d., Vaitiekūnuose, Grinkiškio valsč., artimieji,

kare žuvusio Jono Butkaus, gim. 1906 m. gruodžio 30 d., Joniškėse, Zarasų apskr., artimieji,

kare žuvusio Vinco Bagužanskio, gim. 1925 m. spalio 20 d. Šiauliuose, artimieji,

kare žuvusio Juozo Česnavičiaus, gim. 1922 m. rugsėjo 17 d. Lukšiuose, Šakių apskr., artimieji.

Svarbiu reikalu pajieškomi:

Elena Gabrisevičienė - Šarnauskaitė, Juozo d., gim. 1910 m. Karaliūnų km., Vandžiogalos valsč., Kauno apskr.,

Alfonsas Draginskas, jo žmona ir vaikai;

Gersch Jedido Bliumbergo, gim. 1908 m. kovo 15 d. artimieji;

Gvidonas Šimkevičius, gim. 1921 m. Zarasų apskr., Smalvų valsč., Ruciniškių km., po karo gyvenęs Vokietijoje, berods, Kasselio stovykloje,

Kazys Vokietaitis (Botyrius), ca. 31 metų amžiaus,

Jeronimas Černis, Jurgio ir Zuzanos sūn., gim. 1903 m. rugsėjo 30 d.,

Jurgis Pletakus,

Marija Juodaitienė, 1950 m. gyvenusi Scheswigo lietuvių stovykloje ir iš ten išemigravusi į JAV,

Petras Svetok, Igno sūn., gim. 1890 m. Viliūnų km., Trakų aps., 1908 m. išemigravęs į JAV ir gyv. Maspeth,

Marija Budcik, Igno d., gim. 1892 m. Viliūnų km., Trakų apskr., 1908 m. išemigravusi į JAV ir gyv. Maspeth,

Anelė Kabašinskis, Igno d., gim. 1894 m. Viliūnų km. Trakų apskr., 1908 m. išemigravusi į JAV ir gyv. Maspeth,

Pranas Pukinskas, apie 30 m. amžiaus, kilęs iš žaliūnų k., Obelių valsč., Rkiškio apskr., po kapituliacijos gyvenęs Flensburge, Vokietijoje, Tim Kroeger Schule, Litauiches DP Lager;

kunigo vienuolio Prano Raktūno (Račkūno?) iš Marijampolės giminės — tėvai ir brolis. Po kapituliacijos gyvenę bene Augsburge.

Pajieškomieji arba žinantieji apie juos prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim a. d. Bergstr., Postfach 233. Germany.

Liūdesio valandoje

Poniai Jonei Stasevičiūtei-Savickienei,

mirus mylimam broliui VACLOVUI STASEVIČIUI, nuoširdžią užuojautą reiškia

A. L. Šventos Cecilijos Choras

BUENOS AIRES

* **Vytautas Sadžius**, konstruktorius, atvyko iš Mendozos į Bs. Aires. Atvažiavęs aplankė „Laiko" spaustuvę, Tautinį Muzėjų ir kitas kultūrines įstaigas. Prieš kiek laiko jis vedė statybą čilėje.

SANTA FE

* **Vasario 19 d.** Santa Fe letuviai turėjo savo pamaldas. Jas atlaikė ir įspūdingą pamokslą pasakė kun. Vytautas Palubinskas MIC. Netrukus bus pranešta, kada vėl bus pamaldos Santa Fe lietuviams.

* **Aldonai Kalėdaitei Beckmannienei** gimė pirmasis sūnus Armandas Danielius. Linkime daug laimės naujagimiui ir jo tėveliams.

* **Angelė Zavistauskaitė de Pullara, gyvenanti Mendozoje** (kilimo iš Santa Fe, kur gyvena jos tėvai) susilaukė pirmagimio, kuriam buvo duotas Salvadoro vardas. Daug laimės visai šeimai!

TEMPERLEY

REKOLEKCIJOS TEMPERLEY LIETUVIAMS bus po Velykų. Tiksli data bus paskelbta vėliau.

PRANEŠIMAS

Temperley Lietuvių Bendruomenės VALDYBOS NARIŲ susirinkimas įvyks pas p. Mykolą Morkūną, Villa Sastre, g-vė 6, nr. 450, kovo 18 d. 6 val. popiet. Visiems val. dybos nariams dalyvavimas būtinas.

Valdyba

LAISVĖS GINKLAS — GERA, LIETUVIŠKA SPAUDA

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI — K. Matulaitis

AUŠRELĖ (vaiakams) St. Zobarskas.

VARDAN DIEVO (mažųjų maldos) Stasys Yla.

LIETUVIŠKAS PENSIJONAS

c. 19, nr. 854, Miramar, F. C. G. R., netoli pliažo, atidarytas visus metus. Nuo kovo 10 d. iki gruodžio 15 d. papiginta kaina.

Savininkas

JUOZAS VASILIAUSKAS

ČIUŽINIŲ IR UŽUOLAIDŲ DIRBTUVĖ-PARDUOTUVĖ

Parduodam medvilnė, vilnos, įvairios drobės, valizoms užvalkalai, gulimos kėdės ir turkiškos lovos. Taisomos minkštos kėdės.

Kainos prieinamos

Sav. Antanas Šalčiūnas

Juan B. Alberdi 925-31.

T. E. 60-2784.

* **Montevideo Liet. Kat.**

RADIO PUSVALANDIS

yra kiekvieną sekmadienį 8,30 val. ryto radio Solis bangomis (CX 44).

ELEKTRICISTAS

- **PRECYZINĖ ELEKTROS TECHNIKA**

REMONTUOJAMA:

- **ŠALDYTUVAI - HELADEROS,**
- **RAŠOMOSIOS,**
- **SKAIČIUOJAMOSIOS MAŠINOS ir**
- **VENTILIATORIAI.**

Mėnesinis mokestis

DARBAS GARANTUOJAMAS

B. ASAKA

Dirbtuvė-taller: MEXICO 766 | **Butas: MEXICO 950**

T. E. 38 - 2950

REIKALINGAS SOCIO

VEŽIMŲ IR RATŲ DIRBTUVEI LLAVALLOL.

Labai geras pelnas.

PAGEIDAUJAMA SU MAŽU KAPITALU.

Inform.; pas p. *A. Repečką,*

c. Avellaneda 1001, Temperley.

NUOSAVYBIŲ ADMINISTRAVIMAS

JUANA DAILYDĖ, vedėja

SANTIAGO DEL ESTERO 286, p. 4, e. 4; T. E. 37-6435

Perka ir parduoda neužimtus namus. — Suteikia paskolas pagal namų, žemės ir statybų garantijas nuo 3 iki 15 metų už 9%.

MIKŠTŲ KĖDŽIŲ FABRIKAS

GAMINAMOS ĮVAIRIŲ STILIŲ MINKŠTOS IR STIPRIOS KĖDĖS.

ATLIEKAMI ĮVAIRŪS STALIAUS DARBAI.

Savininkas

Jonas Janušis

COCHABAMBA 1811-17

Villa Scasso

T. E. 68 - 5950

LIETUVIAMS 20% NUOLAIDA

su moderniu — elektrišku kopmlektu, fotografuojant sužiedotuves, vestuves, krikštynas, gimtadienius ir parengimus. Organizacijų veiklos nuotraukos spaudai — Veltui. Visi foto darbai ir filmų pardavimas.

L. Kančausko FOTO „REPORTER",

c. Mendoza 2249, Avellaneda (prieš liet. bažnyčią)

T. E. 20-9027 nuo 16 iki 20 val.

ALBERTO E. TIMINSKAS

COCHERIA „M I T R E"

Pasirūpina laidotuvėmis — veža ligonius — daro keliones į tolimesnes vietas — nuomuoja automobilius vestuvėms ir krikštams.

B. Rivadavia 718 T. E. 22 - 2045 Piñeyro

PARDUODAMAS NAMAS

su įrengta ir veikiančia kepykla; nebrangiai, pusę išsimokėjimui, El Palomar, Rodeo ir Capella. Kreiptis: P. Leščius, T. E. 26 - 9672

MAUDYMOSI BASEINAS

„KAUNAS"

Sūrus vanduo

(Agua salada)

Priveža col. Nr. 32

Aptarnauja patys šemininkai

Sav. Vl. ir Kons. Masiokai

„LAIKO" SPAUSTUVĖ

pigiai ir meniškai atspaudžia vizitines, vokus, propagandos lapelius, vestuvinius pakvietimus, Pirmos Komunijos paveikslėlius, įvairius komercinius blankus ir atlieka kitus spaudos darbus.

Kreiptis:

Mendoza 2280, Avellaneda, Buenos Aires. T.E. 20-9027

TEXTIL BRAŽĖNAS

Lietuvių audimo fabrikas.

Tucuman 3718

Monte Chingolo 4 de Junio

SIUVIMO AKADEMIJA

Profesora ONA BALNAITYTĖ

c. Manuel Esteves 1129, Dock Sud.

SINGER SISTEMA

Trečia pamoką pasisiūsi savo drabužį.

* **OPTIKAS V. RASIŪNAS:** Gral. Mariano Acha 876, Morón: Šešt. 13 — 17 val. ir sekm. 13 — 16 val.

* **MINKŠTŲ KĖDŽIŲ DIRBTUVĖ** Sav. Mikelionis ir Gelbuda: Cosquin 5565, Villa Lugano.

V. RAMANAUSKAS

RADIO TECHNIKAS

mokslus baigęs JAV-bėse. Dirba naujus ir taiso visokių rūšių radio aparatus. Duoda išsimokėjimui.

POLA 289, Buenos Aires

T. E. 64 - 4154

FOTOGRAFUOJU

sužieduotuves, vestuves, krikštynas. Kreiptis: Herrera 287, Capital, Fr. Leščius.

Casa MUSKETAS

Parduoda

PLOKŠTELES, PIANINUS, AKORDEONUS, BANDEONUS TELEVISIOS APARATUS

IŠNUOMUOJAMA PIJANINUS

T. E. 50 - 5948 Sanabria 2790-92

LAIKRODŽIUS, ŽIEDUS IR KITOKIAS BRANGENYBES

taisau ir parduodu naujus.

NIKODEMAS LEIPUS

Cangallo 192, Temperley,

T. E. 243-4702

* **MOTERŲ GROŽIO SALIONAS IR KIRPYKLA „HENRY".** Įvairiausių madų šukavimas moderniausiomis priemonėmis, 20 metų praktika. Sav. Henrikas Lukaševičius: **Leandro N. Alem, 818, Banfield.**

* **„PENSION LITUANA", sav. Juozas Palšis:** Villa Rumipal, Córdoba, Dpto. Calamuchita. Prie žavingo kalnų ežero. (Lago Embalse). Lietuviški valgiai, mandagus patarnavimas.

* **CONDOR HOTEL, Villa Rumipal,** frente al Balneario del Embalse del Rio III (Sierras de Cordoba) Sav. Paulauskas ir Degulis. Lietuviški valgiai.

* **„LIETUVA" Sav. V. Nalivaika.** Dėl informacijų kreiptis: Turismo Agencia, **Florida 165** (Galeria Güemes), escritorio 529, p. 5. T. E. 33 - 9584.

* **ALF. DEGULIO ir K. PAULAUSKO** lietuviškas restoranas su lietuviškais valgiais yra Paseo Colón 449, Buenos Aires. Didelis valgių pasirinkimas, mandagus aptarnavimas. Aptarnauja patys šeimininkai.

* **„ŽEMAITIJA", Islas del Ibicuy. Sav. J. ir A. Burokai.**

Imprenta de "LAIKAS"
Mendoza 2280 * Avellaneda

Buenos Aires Avellaneda

Didžiosiosios Savaitės pamaldų tvarka

Šiais metais Didžiosios Savaitės pamaldų tvarka yra šiek tiek pakeista ir labiau pritaikyta, kad būtų patogu visiems žmonėms dalyvauti šiose didžiosiose žmonijos Atpirkimo šventėse. Aušros Vartų par. lietuvių bažnyčioje pamaldos bus pritaikytos bendriesiems Bažnyčios nuostatams ir laikomasi lietuviškų papročių, kurie mums yra įprasti ir mieli. Kaip ir kitais metais, savaitės pabaigoje bus rekolekcijos, kurių tvarka duodama atskirai. Didžiosios Savaitės pamaldos eis šia tvarka:

VERBŲ SEKMADIENIS, kovo 25 d., — 10,30 val.: verbų palaiminimas, procesija ir šv. Mišios su pamokslu.

DIDYSIS TREČIADIENIS, kovo 28 d. — 19,30 val.: Graudūs Verksmai.

DIDYSIS KETVIRTADIENIS, kovo 29 d. — 19 val.: šv. Mišios, pamokslas, Švč. Sakramento procesija ir adoracija iki vidurnakčio.

DIDYSIS PENKTADIENIS, kovo 30 d. — nuo 7 val. iki 21 val. Švč. Sakramento garbinimas; 16 val. Kryžiaus garbinimas, procesija, šv. Mišios, Komunija (šiais metais leidžiama dalinti).

DIDYSIS ŠEŠTADIENIS, kovo 31 d. 7 val. Švč. Sakramento išstatymas; 15 val. vaikų išpažintys; 19,30 val. pamokslas, Graudūs Verksmai, išpažintys; 22 (10) val. ugnies šventinimas, vandens šventinimas, procesija, šv. Mišios.

Komuniją galima priimti per šv. Mišias, taip pat ir Velykų ryte.

VELYKŲ SEKMADIENIS, balandžio 1 d. — 6 val. Prisikėlimo iškilmės su procesija, šv. Mišios ir trumpas pamokslas. 10,30 val. — lietuviška Suma su pamokslu. Išpažinčių bus klausoma nuo 5 val. ryto.

ŠIŲ METŲ VASARIO 16 MINĖJIMO APYSKAITA

Šiais metais per Vasario 16-tosios minėjimą surinkta 3697,60 pezai. Aukų Lietuvių Salėje su parašais — 2116 pezai, be parašų — 204,60; Už ženklelius — 282; Radio Valandėlės „Lietuvos Aidai" auka — 100 pezų; „Laiko" spaustuvės auka — 100. Už skelbimus programoje — 895 pezai. Išleista: Gėlių vainikui — 312; Garbės pakvietimams ir lapeliams — 135; Nuomai už scenos rūbus — 40; Paštui ir propagandai — 30; Radio skelbimas — 100; Vaišėms garbės svečiams — 48. Viso — 665 pezai. Tuo būdu Vasario 16-tosios gimnazijai Vokietijoje bus pasiųsta 3032,60 pezai gryno pelno, gauto iš Vasario 16-tosios minėjimo.

A. L. SPORTO KLUBAS "KOVAS"

šaukia savo narių

VISUOTINĄ SUSIRINKIMĄ,

kuris įvyks balandžio 8 d. (per Atvelykį) tuoj po lietuviškos Sumos, Aušros Vartų liet. parapijos patalpose, Mendoza 2280, Avellaneda.

Dienotvarkėj:

1) **Susirinkimo atidarymas,**
2) **Praeito susirinkimo protokolo skaitymas,**
3) **Praeito v-bos periodo veiklos ir ekonominio stovio apyskaita,**
4) **Naujos Valdybos rinkimai,**
5) **Pasisakymai dėl ateinančio sporto sezono veiklos,**
6) **Susirinkimo uždarymas.**

Nariams dalyvavimas būtinas. Maloniai kviečiama atsilankyti ir visus klubo rėmėjus ir sporto mėgėjus.

Valdyba

REKOLEKCIJOS LIETUVIAMS

BENDROS VISIEMS LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS

— pasiruošimas Velykoms — bus

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS BAŽNYČIOJE,

Mendoza 2280, Avellaneda, tokia tvarka:

KOVO 29 D., Didįjį Ketvirtadienį, 19 (7) val. — iškilmingos šv. Mišios ir po to pamokslas.

KOVO 30 d., Didįjį Penktadienį, 19,30 (7,30) val. — pamokslas ir Kryžiaus Keliai.

KOVO 31 d., Didįjį Šeštadienį, 19,30 (7,30)val. — pamokslas ir Graudūs Verksmai.

Rekolekcijas ves
kun. A. Kleiva MIC.

Po pamokslų klausoma išpažinties. Visi kviečiami pasinaudoti proga atlikti Velykinę pareigą.

SKAUTAI VĖL PASIRODĖ VIEŠUMOJ

Jau kuris laikas apie lietuvių skautų veiklą nebebuvo jokios žinios. Visiškai neseniai pradėjo atsirasti lietuviškos spaudos skiltyse vienas kitas straipsnelis ir žinutė iš jų veiklos.

Šiemet minint Tautos Nepriklausomybės paskelbimo Vasario 16 d. šventę po ilgesnio laikotarpio skautai pasirodė įnešdami tautines vėliavas į iškilmių salę ir kur taip pat dalyvavo aukų rinkime. Sekančią dieną tos pačios šventės proga dalyvavo jų jau nemažas skaičius uniformuotų iškilmingose pamaldose, o po jų parapijos sodely su savo vėliava uždėjo gėlių prie lietuviško kryžiaus kritusiems už Lietuvos laisvę.

O jau kovo mėn. 4 d. švęsdami savo patrono Šv. Kazimiero šventę pasirodė ir scenoje.

Po pamaldų parapijos salėje rinkosi žmonės ir uniformuoti skautai. Pasirodymas prasidėjo 12,30 val. trumpa skautų vadovo kalba, kurioj trumpai buvo paliesta dienos reikšmė. Tuoj po to pakilus uždangai, scenoj esant skautų organizacijos vėliavai buvo su dideliu įsijautimu padeklamuotas Skautų Himnas skautės Danutės Ginterytės. Skautai himną gerbė saliutu visiems salėj sustojus, viso šito įspūdingumą padidino gili tyla ir nekėlimas jokių ovacijų himnui, kaip čia priimta daryti. Toliau sekė p. J. Vedegio paskaita „Lietuva Šv. Kazimiero laikais". Prelegentas labai vaizdžiai ir plačiai apibūdino tuometinės Lietuvos politinį gyvenimą nuo pat Vytauto Didžiojo laikų, tuo norėdamas ryškiau pavaizduoti Lietuvos valstybinį savistovumą ir kovą dėl jo su lenkų karaliais ir iš viso to išvesdamas tikrą Šv. Kazimiero lietuviškąją kiltį.

Po šios paskaitos buvo išpildyta mūsų kolonijai žinomo solisto boso A. Slančiausko liaudies dainelė „Kur tas šaltinėlis", kuri praskambėjo su ypatingu švelnumu. Visai muzikinei programai akompanavo p-lė E. Čikštaitė. Po šios dainelės buvo sudainuotas duetas „Kur josi" išpildant tenorui A. Rastauskui ir bosui A. Slančiauskui. Mūsų publikai šios programos numeris buvo tikra staigmena. Toks puikus ir švelnus atlikimas šios dainos dar nebuvo girdėtas, po to dar buvo padeklamuotas pritaikintas dienos programai eilėraštis „Piemenėlis pas karalaitį" kurį atliko ta pati jautrioji deklamuotoja skautė Danutė Ginterytė.

Antrąją minėjimo dalį pradėjo kun. Pranas Garšva kalbėdamas apie Šv. Kazimiero kai kuriuos gyvenimo fragmentus.

Po to buvo sudainuotas duetas ten. A. Rastausko ir boso A. Slančiausko „Plieno paukštis". Pirmą kartą mūsų klausytojams teko išgirsti trio iš lietuvių liaudies operos „Birutė", parašytą Miko Petrausko, atlikta soprano L. Paliulionytės, tenoro A. Rastausko ir boso A. Slančiausko, kuri praskambėjo melodingai ir visu didingumu. Po to buvo padeklamuoti du patriotinio turinio tinka dienos paskirčiai eilėraščiai įspūdingai atlikti Tado Jackevičiaus. Pabaigai lietuvių vyrų kvartetas „Aitvarai" išpildė dvi daineles: „Tykiai tykiai Nemunėlis teka" ir „Į kovą", kurios kaip paprastai praskambėjo dideliu melodingumu. Iš viso dėl minėjimo tenka pasakyti jis buvo paruoštas ir atliktas su dideliu atsidėjimu.

X.

NAUJI „LAIKO" RĖMĖJAI

(NESKAITANT PRENUMERATŲ)

$ 70 — N. B.
„ 50 — J. Vajėga
„ 50 — N. N.
„ 20 — L. Stankevičius
„ 10 — A. Paršelis

Visiems Rėmėjams nuširdžiai dėkoja „Laiko" Administracija.

PADĖKA

Juozui ir J. Norkams, padovanojusiems LAIKO Administracijos knygų platinimo vitrinai lentų, nuoširdžiai dėkoja

LAIKO Administracija

PRAŠYMAS

Maloniai prašoma nedelsiant grąžinti LAIKO knygynui **„Ritos laiškai" III tomas, „Ir gims tautos genijus"** (vaidinimas), **„Religinės giesmės"** (su gaidom giesmynėlis) ir kitas paimtas skaityti ar kokiu nors būdu pakliuvusias ir užsimetusias knygas, nes yra daug norinčių jomis pasinaudoti.

Knygyno Vedėjas

PRANEŠIMAS

Pagal valdžios naują parėdymą panaikinama **4 dę Junio** ir naujos gatvės su naujais Nr. Vėl **grįžta Lanus, seni gatvių pavadinimai ir seni Nr. Prašoma pranešti savo tikslų adresą LAIKO Administracijai.**

AUKOS LIETUVIŲ TAUTINIAM MUZĖJUI AVELLANEDOJE

$ 500 — **Tėvas Generolas Vladas Mroczek** (iš Romos).

Konstantinas Zaviškauskas (iš Santa Fe) — Dariaus su Girėnu nuotrauką ir rusiškų bei vokiškų popierinių pinigų.

Aukotojams maloniai dėkoja Muzėjaus Vadovybė.

LAIKAS

CORREO ARGENTINO CASA CENTRAL

Franqueo Pagado
Concesión Nº. 4289

Tarifa Reducida
Concesión Nº 4015

„EL TIEMPO" Semanario Lituano
Mendoza 2280, Avellaneda, Bs. As.; T.E. 20-9027

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 485984

Redaguoja **Red. Kolegija.** Red. **Antanas Kleiva.** Rankraščiai **taisomi** Redakcijos nuožiūra, nesunaudoti — grąžinami tik autoriams prašant.
KAINA: Argentinoje metams $ 50.—, pusm. $ 27.—, vienas nr. $ 2.— Urugvajuje met. 5 ur. p. Kitur — met. 3 dol. Oro paštas met. 5 dol.

IX METAI Nr. 161 — 14 DE MARZO

ATSIŠAUKIMAS

Lietuviškų Draugijų atstovai, susirinkę Avellanedoje kovo 9 d. nutarė visas lietuvių draugijas pakviesti į bendrą susirinkimą, kuriame bus aptartas visų Argentinos lietuviškų organizacijų bendradarbiavimas. Tas labai svarbus visų organizacijų atstovų suvažiavimas įvyks š. m. balandžio 20 d. 20 val. Lietuvių Salėje, Brasil 835, Avellaneda.

Pasirašo:

V. Šimoliūnas — Susivienijimo Liet. Arg. pirm.
A. Mičiūdas — Lietuvių Centro pirm.
Z. Juknevičius — Liet. Vyrų Jaunimo D-jos pirm.
J. Čikštas — Arg. Liet. Prek. ir Pram. Sąjungos pirm.
V. Diminskis — Liet. Karių ir Kovotojų. S-gos pirm.

Marijonų Vienuolijos Vyriausias Vadovas kun. V. Mroczek, atlikęs kanonišką vizitaciją, kovo 8 d. išvyko į Romą.

* **Marija Kunigonytė ir Pranas Bajerčiai** povestuvinę kelionę padarė į San Carlos de Bariloche.

* **Napoleonas Katinas su šeima ir Juozas Kanapinskas** išvyko atostogų į Urugvajų.

* **P-lė Albina Satygaitė** atvykusi iš Urugvajaus į Bs. Aires aplankė ir Aušros Vartų lietuvių parapiją, „Laiko" spaustuvę, muzėjų ir kitas kultūrines vietas. Dabar išvyko į Igvazu. Albina Satygaitė kartu su savo sesute dirbo anglų ligoninėje Montevideo kaip slaugės. Dabar jau baigė paruošiamuosius mokslus ir šiais metais abi stos į medicinos fakultetą Montevideo mieste.

* **Kun. J. Kardauskas,** buv. Vilkaviškio katedros klebonas, kelis metus išgyvenęs Chilėje, pakviestas *Rio de Janeiro kardinolo, persikėlė* nuolatiniam apsigyvenimui į Braziliją. Kovo 13 d., lėktuvu praskrisdamas pro Argentiną, trumpai buvo sustojęs Ezeizos aerodrome, kur buvo sutiktas Argentinos lietuvių atstovų. Montevideo lietuvių kolonijoje sustos savaitei laiko, o iš ten skris užimti naujų pareigų Rio de Janeiro mieste. Su kun. J. Kardausku kartu į Braziliją išvyko ir jo sesuo p. M. Kardauskaitė.

* **Kun. Dr. P. Ragažinskas,** ilgesnį laiką gyvenęs ir dirbęs Santiago mieste, Chilėje, pasibaigus sutarčiai, kovo 14 d. išskrido į Romą. Pakeliui sustos aplankyti Nunciatūros sekretoriaus prel. Marcinkaus Bolivijoje, aplankys lietuvių kolonijas Kolumbijoje ir Venecueloje ir iš ten vyks į Europą. Kun. Dr. Ragažinskas prieš porą metų lankęsis Argentinoje.

* **Nelida Krivickaitė de Gonzalez** ir jos vyras José Gonzalez kovo 7 d. išvyko atostogų į Mar del Plata, kur žada pabuvoti bent pora savaičių.

* **Angela Žiulytė ir Juozas Serafinai** džiaugiasi sausio 25 d. laimingai susilaukę pirmosios dukrelės Silvijos Veronikos. Duktė ir motina yra sveikos. P. p. Serafinai dabar apsigyveno pas savo uošvius Veroniką ir Kazimierą Žiulius Villa Lugane.

PAJIEŠKOJIMAS

Pajieškomas **Teofilius Kuklys,** Tomo Kuklio sūnus, gimęs 1923 m. balandžio 24 d. Kaune ir dar 1945 m. matytas Berlyne. Teofiliaus Kuklio sesers adresas: Pakalnės g-vė 43-2, Lietuva. Jo jieško motina bei sesuo, gyvenančios Lietuvoje. Žinantieji apie jį prašomi pranešti sekančiu adresu: Milda Kuprėnas, 44 Irving St., Cambridge, Mass., U. S. A.

VILLA LUGANO LIETUVIAMS REKOLEKCIJOS

BUS

HOGAR DE LA SAGRADA FAMILIA KOPLYČIOJE,

Piedrabuena 4926, Villa Lugano, šia tvarka:

KOVO 23 D., penktadienį, 19 (7) val. pamokslas ir palaiminimas.

KOVO 24 D., šeštadienį, 19 (7) val. pamokslas ir palaiminimas.

KOVO 25 D., sekmadienį, 9 val. šv. Mišios, užbaigtos pamokslas ir Velykinė bendra Komunija.

Rekolekcijas ves
kun. A. Kleiva MIC.

Po palaiminimo ir sekmadienį *prieš šv. Mišias bus klausoma* išpažinčių.

HURLINGHAM. EL PALOMAR ir CASEROS lietuviams rekolekciios bus

N. S. DE MERCED PARAPIJOS BAŽNYČIOJE,

c. Uruguay 251, Caseros, šia tvarka:

KOVO 25 D., sekmadienį, 10 val. — šv. Mišios ir pamokslas; 19,30 val. — Kryžiaus keliai, pamokslas ir palaiminimas.

KOVO 26 D., Did. Pirmadienį, 19,30 val. — pamokslas, Kryžiaus keliai ir palaiminimas.

KOVO 27 D., Did. Antradienį, 19 val. — pamokslas, Kryžiaus keliai ir palaiminimas.

Rekolekcijas ves
kun. J. Margis MIC.

Po palaiminimo kiekvieną dieną bus klausoma išpažinčių.

LANUS OESTE

SUSIVIENIJIMO LIET. ARGENTINOJE DRAUGIJOS NARIAMS PRANEŠIMAS

Metinis šios draugijos atstovų suvažiavimas įvyks š. m. kovo mėn. 24 ir 25 dienomis. Posėdžiai pagal iš anksto numatytą programą vyks „Susivienijimo" patalpose, Dr. Vinco Kudirkos vardo salėje. Sekmadienį, posėdžiams pasibaigus, draugijos sodelyje įvyks bendri asado pietūs — suvažiavimo atstovų garbei.

Vl. Šimoliūnas,
pirmininkas.

G. Baršauskas,
sekretorius.

LIETUVIŲ EKSKURSIJA Į LUJAN

įvyksta kovo 18 d. (sekmadienį).

Pamaldų tvarka Lujan bazilikoj: 10 val. Šv. Mišios su lietuvišku pamokslu (Jėzaus Širdies koplyčioj).

Palaiminimas su Švč. Sakramentu 5 val. po pietų.

Išvažiuojama (pulmanais): 6 val. ryto iš Aušros Vartų par.

Išvykstama atgal iš Lujan: 18 *val.*

Bilietai gaunami Aušros Vartų parapijos raštinėj.

Šių metų kovo mėn. 25 d. (sekmadienį) Susivienijimas Liet. Argentinoje, savo metinio atstovų suvažiavimo proga,

ruošia

DIDELĮ ASADO

su šokiais, sporto programa ir kitais įvairumais.

Įžangos parduodamos iš anksto: Av. San Martin 3175-85. Lanus Oeste.

S. L. A. Centro Valdyba